

Zdzisław LECHNICKI (1890-1959)

ziemianin, działacz polityczny

Urodził się 07.04.1890 r. w Serebryszczu. w pow. chełmskim. Prywatne Gimnazjum Filologiczne im. Staszica w Lublinie ukończył w 1910 r. W młodości rozwijał działalność w organizacji „PET”, a od 1910 r. Związku Młodzieży Polskiej „Zet”. Był współorganizatorem bojkotu szkół rosyjskich w latach 1909-1911. Od 1918 r. był prezesem towarzystwa „Straż Kresowa”. W latach 1928-30 był teoretykiem i przewodniczącym Związku Naprawy Rzeczypospolitej. Zwolennik Józefa Piłsudskiego, pozostawał jednak w opozycji do rządów sanacji. W latach 1928-30 był posłem na Sejm z listy BBWR. Złożył mandat na znak protestu po aresztowaniu posłów Centrolewu i wycofał się z życia politycznego. W okresie okupacji niemieckiej działał w ZWZ-AK. W latach 1949-59 był więziony na skutek fałszywych zarzutów za sabotaż w Państwowych Nieruchomościach Ziemskich.

Zmarł 14.01.1959 r. w Poznaniu.

Eugeniusz LENKIEWICZ (1880-1961)

Technolog, geodeta

Urodził się 29.02.1880 r. w Oporowie, w pow. Kutnowskim. W 1897 r. ukończył ze srebrnym medalem Gimnazjum Męskie w Lublinie. W 1903 r. ukończył Wydział Mechaniczny Instytutu Politechnicznego w Warszawie. W 1903 r. został wcielony do wojska rosyjskiego. W okresie wojny rosyjsko-japońskiej odkomenderowany do Mandżurii. W 1906 r. został przeniesiony do rezerwy. W latach 1906-1914 pracował w biurze pomiarowym w Warszawie. Zmobilizowany w 1914 r. w walkach z Niemcami był ranny i dostał się do niewoli, w której przebywał do 1918 r. Wstąpił wówczas do wojska polskiego, z którego przeszedł na emeryturę w 1927 r. w stopniu majora. Od 1928 r. do 1939 r. pracował jako mierniczy rządowy i rewident w Urzędzie Ziemskim w Lublinie oraz radcą w UW w Lublinie. Zmobilizowany w 1939 r. był dowódcą baonu wartowniczego i walczył do 30.09.39 r. Od 1940 r. był rewidentem pomiarów w Urzędzie Ziemskim w Lublinie. W 1944 r. wstąpił do LWP i został komendantem RKU w Sokołowie Podlaskim, we Włocławku i Ostrołęce. W 1946 r. został zwolniony do cywila.

W okresie przedwojennym rozwinął działalność społeczną na wsi. Organizował spółdzielczość spożywców i kółka rolnicze. Propagował meliorację łąk.

Zmarł 28.02.1961 r. w Zemborzycach.

Wiesław LEWCZYŃSKI (1929-1994)

ekonomista

Urodził się w 1929 r. w podlubelskiej wsi Szuminka. Maturę uzyskał w 1948 r. w Liceum im. St. Staszica w Lublinie. Studia wyższe odbył w Wyższej Szkole Handlu Morskiego w Sopocie. Po jej ukończeniu w 1951 r. podjął pracę asystenta w Katedrze Rachunkowości swej macierzystej uczelni. W 1963 r. uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych, a w 1968 r. został docentem. Na utworzonym Uniwersytecie Gdańskim objął obowiązki kierownika Zakładu Rachunkowości, przekształconego następnie w Katedrę Rachunkowości, którą kierował do ostatnich dni. Przez kilka kadencji był prodziekanem, a w latach 1978-81 prorektorem ds. studenckich Uniwersytetu Gdańskiego. Promował 8 doktorów oraz ponad 300 magistrów ekonomii. Był autorem licznych prac i artykułów z zakresu literatury fachowej. Szczególne zainteresowania doc. dr Wiesława Lewczyńskiego dotyczyły rachunkowości przedsiębiorstw gospodarki morskiej oraz nowoczesnego rachunku kosztów.

Pracę naukową łączył z pracą społeczną na rzecz miasta Sopotu, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów, Politechniki Gdańskiej, a w szczególności dla społeczności Uniwersytetu Gdańskiego.

Zmarł 01.11.1994 r. w Gdańsku.

Jan LEWIŃSKI (1876-1939)
geolog, pedagog, popularyzator nauki

Urodził się 19.09.1876 r. w Lublinie. Ukończył rosyjskie Gimnazjum Męskie w Lublinie w 1894 r., po czym odbył studia geologiczne na UW, uzyskując tytuł kandydata nauk przyrodniczych. Studia uzupełniał na uniwersytetach w Moskwie, Monachium i Paryżu. W 1901 r. założył pracownię geologiczną przy Ministerstwie Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, prowadząc jednocześnie wykłady w Towarzystwie Kursów Naukowych. Od 1915 r. był wykładowcą geologii na kursach poprzedzających utworzenie polskiego uniwersytetu w Warszawie. W 1919 r. został jego profesorem nadzwyczajnym. W 1920 r. uzyskał doktorat na UJK we Lwowie i w 1924 r. został mianowany profesorem zwyczajnym, a od 1927 r. kierował Zakładem Geologii UW. Był członkiem założycielem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Działał w Polskim Towarzystwie Geologicznym i Krajoznawczym. Był też członkiem założycielem i pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Uczestniczył w pracach zagranicznych towarzystw naukowych.

Zajmował się badaniami geologicznymi jury i czwartorzędu, oraz zagadnieniami hydrogeologii, dotyczącymi zaopatrzenia w wodę miast, w tym Lublina. Był współautorem badań geologicznych do pierwszego projektu budowy metra w Warszawie (1929).

Dużo zdziałał dla popularyzacji zagadnień hydrogeologicznych i dokonał wielu przekładów książek popularnonaukowych na język polski. Główne jako prace to: „Utwory jurajskie na zachodnim zboczu Gór Świętokrzyskich (1912), „Ukształtowanie powierzchni, skład i struktura podłoża dyluwium wschodniej części niżu północno-europejskiego” (1918), „Badania hydrogeologiczne okolic Warszawy” (1921), „Historia Ziemi”, „Życie Ziemi” (1938).

Był też wybitnym znawcą i kolekcjonerem numizmatów starożytnej Grecji i porcelany saskiej. Zbiory te przekazał Muzeum Narodowemu w Warszawie.

Zmarł 05.01.1939 r. w Warszawie.

Seweryn LINIEWSKI (1814-1892)

ziemianin, uczestnik powstań, pamiętnikarz

Urodził się 01.01.1814 r. w Warszawie. Od 1822 r. uczęszczał do Gimnazjum Wojewódzkiego w Lublinie. W 1831 r., będąc uczniem 6 klasy, poszedł do powstania, do 2 pułku krakusów lubelskich i dosłużył się stopnia podoficera. Z korpusu gen. Ramorino przeszedł do Galicji i został tam internowany. Po powrocie do Lublina, w latach 1832-34 był praktykantem w wydziale skarbowym Komisji Wojewódzkiej w Lublinie. Potem osiadł w rodzinnym majątku Lejno i prowadził gospodarstwo. Przed Powstaniem Styczniowym uczestniczył w ruchu konspiracyjnym. W czasie powstania był zastępcą naczelnika powiatu radzyńskiego i utrzymywał w Lejnie stację powstańczą. Po upadku powstania popadł m.in. na skutek wydatków powstańczych, w kłopoty finansowe. Sprzedał resztę dóbr i osiedlił się w Lublinie. Tutaj napisał „Pamiętnik”, obejmujący okres od 1814 do 1892 r., będący cennym materiałem historycznym do dziejów powstań na Lubelszczyźnie, a szczególnie do organizacji Powstania 1863 r. i przebiegu uwłaszczenia włościan. Rękopis „Pamiętnika” posiada lubelska Biblioteka im. St. Łopacińskiego w Lublinie.

Zmarł 13.04.1892 r. w Lublinie.

Kazimierz ŁUKASIEWICZ (1891-1940)

Oficer zawodowy

Urodził się 04.03.1891 r. w Janowie Lubelskim. W 1902 r. podjął naukę w rosyjskim Gimnazjum Męskim w Lublinie. Będąc uczniem 3 klasy wziął aktywny udział w strajku szkolnym 1905 r. Od 1907 r. był członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej, uczestnicząc w konspiracyjnej pracy niepodległościowej. W 1909 r. przeniósł się do brata do Tyflisu. Powołany do armii rosyjskiej, ukończył Szkołę Oficerską. Pełnił służbę wojskową w Persji na stanowisku dowódcy kompanii. W 1917 r. opuścił szeregi armii rosyjskiej a w 1918 r. wstąpił do POW i I Korpusu Polskiego Dowbór-Muśnickiego. Uciekł z miejsca internowania w Odessie i jesienią 1918 r. rozbrajał Austriaków w Lublinie.

Brał udział w kampanii 1919-1920 r. awansując do stopnia porucznika. Służył następnie we Włodzimierzu i Lublinie awansując do stopnia kapitana.

W 1939 r. ewakuowany na wschód dostał się do niewoli niemieckiej. Przekazany stronie sowieckiej został osadzony w Kozielsku. Zginął w Lesie Katyńskim w 1940 r.

Józef MACIEJEWSKI (1907 - 1996)

inżynier ogrodnik

Urodził się w 1907 r. w Kijanach n/Wieprzem. Uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie, po czym ukończył Lubelską Szkołę Ogrodniczą. Praktykę zawodową odbywał w majątkach ziemskich: Kozłówce, Końskowoli i Puławach. Po przeniesieniu się do Poznania zajmował się pracą dydaktyczną w tamtejszej Szkole Ogrodniczej oraz pracą naukową w Ogrodzie Botanicznym. Swoje zainteresowania skupiał m.in. na uprawie roślin leczniczych, pogłębiając je w trakcie studiów na Uniwersytecie Wileńskim. II wojna światowa zmusiła go do powrotu do Lublina, gdzie rozpoczął prace w ogrodach miejskich. Podjął odbudowę zniszczonych parków i Placu Litewskiego. Jednocześnie ukończył przerwane wojną studia ogrodnicze

Pełnił funkcję dyrektora Zakładu Zieleni Miejskiej w Lublinie, a po przejściu na emeryturę wdrażał ideę realizacji osiedli-ogrodów w Lublinie. Szczególne zasługi położył w opracowaniu i realizacji zieleni osiedlowej w Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, na „Zielonych Wzgórzach”, zwłaszcza w Osiedlu Mickiewiczowskim. Do ostatnich dni życia interesował się planowaną rewaloryzacją zieleni osiedlowej na L.S.M.

Zmarł 27.12.1996.r. w Lublinie.

Adam MAJCZAK (1929-1982)

psychiatra

Urodził się 23.12.1929 r. we Włodzimierzu Wołyńskim. W 1950 r. ukończył Państwowe Liceum im. Stanisława Staszica, po czym studiował medycynę.

Od 1956 r. pracował w Klinice Psychiatrycznej AM, a od 1970 r. był jej kierownikiem. W 1963 r. doktoryzował się, a w 1972 r. habilitował. W 1979 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. Przez osiem lat był prorektorem lubelskiej AM do spraw klinicznych. Piastował wiele odpowiedzialnych funkcji społecznych w towarzystwach naukowych. Przez szereg lat sprawował pieczę nad lecznictwem psychiatrycznym makroregionu. Był autorem szeregu artykułów z dziedziny psychiatrii.

Interesował się czynnie ochroną środowiska. Próbował z powodzeniem swych sił w poezji, a nawet w kabarecie. Był też świetnym karykaturzystą.

Zmarł 22.02.1982 r. w Lublinie.

Adam MAJEWSKI (1867-1948)

Lekarz, działacz społeczno-polityczny

Urodził się 13.11.1867 r. w Usolju k/Irkucka. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1887 r. Po studiach na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Warszawskiego uzyskał w 1894 r. dyplom lekarza. W latach 1894-1895 pracował w Krakowie, a w latach 1895-1909 jako ordynator Szpitala Św. Wincentego á Paulo w Lublinie. Działał w Towarzystwie Oświaty Narodowej i Lidze Narodowej. Należał do organizatorów strajku szkolnego w Lublinie. W 1905 r. organizował gniazdo „Sokoła”. Był jego prezesem aż do rozwiązania w 1907 r. Za działalność polityczną był aresztowany i więziony na Zamku, po czym na 3 lata został wydalony z Cesarstwa. W latach 1910-1913 kształcił się we Lwowie, uzyskując stopień doktora medycyny. W 1913 r. wrócił do Lublina i podjął pracę w prywatnej klinice, którą prowadził do 1943 r., pracując jednocześnie naukowo i publikując szereg prac z dziedziny medycyny. Od 1918 r. był członkiem Rady Miejskiej. W 1926 r. objął funkcję oboźnego oddziału Obozu Wielkiej Polski. Był Prezesem zarządu Okręgu Stronnictwa Narodowego.

W okresie okupacji działał w konspiracji. Był prezesem Zarządu Okręgu S.N. „Kwadrat”. Aresztowano go w 1942 r. i przebywał kilka miesięcy w więzieniu na Zamku.

Po wyzwoleniu prowadził nielegalną działalność w Stronnictwie Narodowym.

Zmarł 31.07.1948 r.

Erazm MAJEWSKI (1858-1922)

archeolog, socjolog, ekonomista

Urodził się w 1858 r. w Lublinie. Uczęszczał do rosyjskich gimnazjów w Lublinie i Warszawie. Studiował nauki przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim. Studia przerwał po śmierci ojca, aby zająć się prowadzeniem odziedziczonej fabryki ołówków. Nie uzyskał formalnego wykształcenia akademickiego, ale dzięki niezależności finansowej poświęcał się różnym dziedzinom wiedzy, wspierając ich rozwój z własnych funduszy. W latach 1892-1921 zgromadził prywatną kolekcję wykopalisk w liczbie około 30 tys. egzemplarzy, których większość znajduje się obecnie w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie. W latach 1899-1905 był wydawcą i redaktorem pisma „Wisła”, a w latach 1899-1913 – rocznika „Światowid”, poświęconego archeologii pradziejowej i badaniom pierwotnej kultury słowiańskiej Polski. Od 1908 r. był członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Był też członkiem Komisji Antropologicznej PAU oraz Międzynarodowego Instytutu Socjologicznego w Paryżu. W latach 1920-21 był prezesem Państwowego Grona Konserwatorów Zabytków Prehistorycznych. Przyczynił się do uporządkowania polskiej terminologii przyrodniczej. Jako socjolog domagał się stosowania metod przyrodniczych w badaniach społeczeństwa. Był zwolennikiem darwinizmu społecznego i liberalizmu gospodarczego. Jako archeolog koncentrował się na epoce kamiennej, badając narzędzia krzemienne, wydał szereg prac o dużym rozgłosie: „Nauka o cywilizacji”, „Słownik nazw zoologicznych i botanicznych polskich”, „Powiat stopnicki pod względem przedhistorycznym”, „Hipoteza Kossinny o germańskim pochodzeniu indoeuropejczyków, a prawda w nauce”.

Był też autorem dwóch powieści dla młodzieży: „Doktor Muchołapski. Fantastyczne przygody w świecie owadów”, oraz „W otchłaniach czasu. Fantastyczne przygody profesora Przedpotowicza”.

Od 1919 r. praktycznie kierował Katedrą Archeologii UW. Otrzymał ją formalnie w 1922 r., lecz przed rozpoczęciem wykładów zmarł w Warszawie.

Lucjan MALINOWSKI (1839-1898)

filolog

Urodził się 27.05.1839 r. w Jaroszewiczach pod Bełzycami. Gimnazjum Lubelskie ukończył w 1861 r. Studia Wyższe odbył na Wydziale Filozoficzno-Historycznym warszawskiej Szkoły Głównej, uzyskując w 1867 r. stopień magistra. Następnie studiował w latach 1867-1871 w Pradze Czeskiej, Jenie i Berlinie oraz Krakowie. W Petersburgu studiował filologię słowiańską. W Lipsku uzyskał tytuł doktora filozofii. W 1876 r. został profesorem nadzwyczajnym, a w 1882 r. profesorem zwyczajnym filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 1880 r. był członkiem Akademii Umiejętności.

Zapoczątkował badania naukowe dialektów polskich, kontynuowane przez jego uczniów, m.in. przez K. Nitscha. Jego krytyczne wydania i opracowania zabytków staropolskich zapoczątkowały szereg prac historyczno-językowych. Założył pierwsze polskie czasopismo językoznawcze „Sprawozdania Komisji Językowej Akademii Umiejętności” (1880).

Zmarł 15.01.1898 r. w Krakowie.

Tomasz MALINOWSKI (1802 - 1880)

prawnik, powstaniec; emigrant

Urodził się w lutym 1802 r. w Zabiej Woli k/ Lublina. W 1822 r. ukończył Szkołę Departamentową w Lublinie, po czym studiował na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W 1825 r. uzyskał stopień magistra. Aplikował w Trybunale Mazowieckim w Warszawie. W latach 1826-1830 był asesorem przy Prokuraturze Generalnej Warszawskiej. Przed wybuchem Powstania Listopadowego należał do grona spiskowców cywilnych i uczestniczył w ataku na Arsenał. Działał w Towarzystwie Patriotycznym, a następnie zaciągnął się do 6 p. ułanów. W stopniu podchorążego brał udział w bitwach pod Dębem Wielkim, Iganiami i Ostrołką oraz w walkach partyzanckich w rejonie Augustowa. Wyemigrował do Francji, gdzie wszedł w szeregi Narodowego Namiotu Polskiego. W 1832 r. wstąpił do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, w którym piastował stanowisko przewodniczącego i sekretarza Centralizacji Towarzystwa. Był emisariuszem do Wielkopolski w 1837 r. dla zbadania nastrojów w Kraju. W 1842 r. został delegowany ponownie do Wielkopolski i Królestwa. Był też na Lubelszczyźnie. Negatywnie oceniał gotowość Kraju do nowego zrywu powstańczego. Starł się z Mierosławskim i wyrokiem Sądu Bratniego został w 1846 r. skreślony z listy TDP za „szkodliwą działalność”. W 1848 r. został wybrany członkiem Komisji Tymczasowej, a potem Komitetu Emigracji Polskiej, grupującej elementy centrowe. Po upadku rewolucji wycofał się z działalności politycznej. W 1862 r. był wysuwany do nowego Komitetu Zjednoczonej Emigracji Polskiej, ale swój udział uzależnił od rzeczywistego połączenia wszystkich odcieni demokracji emigracyjnej i ostatecznie nie wszedł do Komitetu. Ostatnie lata żył w niedostatku.

Zmarł 28.12.1880 r. w Bagnolet k/ Paryża.

Stanisław MAŁECKI (1905-1943)

oficer WP i AK

Urodził się 15.04.1905 r. w Lublinie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1926 r., po czym wstąpił do Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie. Po jej ukończeniu pozostał w służbie stałej WP. Od 1929 r. był dowódcą plutonu, a następnie adiutantem dowódcy 35 p.p. w Brześciu nad Bugiem. W 1931 r. został awansowany na porucznika i przeniesiony do 1 dywizjonu Straży Granicznej w Kołomyi, gdzie był dowódcą kompanii. W stopniu kapitana przeszedł następnie do 42 p.p. w Białymstoku. W kampanii wrześniowej walczył nad Narwią w rejonie Ostrołęki i Różana. Po zakończeniu działań wojennych – jako oficer – został zatrzymany przez Niemców w Lublinie. W drodze do obozu przejściowego w Radomiu zbiegł i ukrywał się w pow. Krasnostawskim. W 1940 r. wstąpił ZWZ i do 1941 r. pełnił funkcję tamtejszego komendanta obwodu pod pseudonimami „Rawicz” i „Sulina”. Zagrożony aresztowaniem, przeniósł się do Biłgoraja, a następnie do Białej Podlaskiej, gdzie funkcję komendanta obwodu pełnił do 1943 r. W lutym tego roku wziął udział w nieudanej akcji odbicia więźniów, członków AK w Radzynie Podlaskiej. Na dziedzińcu więzienia został ciężko ranny. Grupa bojowa AK wycofała się do Białej Podlaskiej, gdzie ranny był pod opieką lekarską. Ze względu na pogarszający się jego stan, zdecydowano przewieźć go do Warszawy, dokąd jednak żywy nie dojechał.

Zmarł 28.02.1941 r. Pochowano go na Powązkach w Warszawie. Odznaczony był w 1938 r. Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę, oraz pośmiertnie – Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari.

Janusz MARCINIAK (1916 - 1944)

kpt. pilot

Urodził się 11.07.1916 r. w Sewastopolu na Krymie. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, jego rodzice przyjechali do Kraju i zamieszkali w Lublinie. W 1936 r. ukończył tutejsze Gimnazjum im. St. Staszica, po czym przeszedł Kurs Unitarny Szkoły Podchorążych Piechoty, a następnie wstąpił do Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie. Odbył też kurs pilotów myśliwskich w Ułężu. W dniu 01.08.1939 r. otrzymał stopień podporucznika oraz przydział do 112 Eskadry Myśliwskiej wchodzącej w skład Brygady Pościgowej wyposażonej w samoloty P-11a i P-11c. W szóstym dniu wojny, w starciu powietrznym odnotował swe pierwsze zwycięstwo. Zestrzelił niemiecki He-111. W toku dalszych walk uszkodził jeden samolot Me-110. Dnia 18 września, zgodnie z rozkazem, przekroczył granicę rumuńską i dotarł do Francji. 11 listopada ppor. Marciniak trafił do Centrum Wyszkożenia Lotnictwa w bazie Lyon-Bron. 1 czerwca 1940 r. przeniesiono go do bazy Farre k/ La Rochelle - do Patrolu Myśliwskiego. We Francji latał na samolotach Bloch 151. Po klęsce Francji ppor. Marciniak przedostał się do Anglii i już od 24 czerwca znalazł się w bazie lotniczej Blackpool. Brał udział w „bitwie o Anglię” Walczył z Niemcami w składzie brytyjskiego dywizjonu myśliwskiego. W lipcu 1941 r. wszedł w skład polskiego Dywizjonu 303 im. Tadeusza Kościuszki, wyposażonego w samoloty Hurricane, a następnie Spitfire. 1 lutego 1941 r. został awansowany na stopień porucznika. W sierpniu 1942 r. brał udział w operacji „Jubilee”, przygotowującej nieudany desant morski w rejonie Dieppe. Po dwóch latach służby w Dywizjonie 303 skierowano go do służby instruktorskiej. Awansowany do stopnia kapitana, 01.09.1943 r. powrócił do służby frontowej jako dowódca eskadry 315 Dywizjonu Myśliwskiego (dęblińskiego) stacjonującego początkowo w Irlandii, a następnie przeniesiono go do Heston. Dywizjon 315 posiadał samoloty Mustang MK-III. 25.05.1944 r. kpt. Marciniak zestrzelił niemiecki samolot Arado 96 B. W dalszych walkach jego Dywizjon wspomagał lądowanie aliantów w Normandii. 07.06. 1944 r. Dywizjon 351 walczył nad okolicami Rouen. Kpt. Marciniak zestrzelił 1 Me-109, a drugi uszkodził eliminując, z walki. Tego dnia, współdziałający Dywizjon 306 (toruński) stracił w boju swego dowódcę. Jego miejsce zajął kpt. Marciniak. 23 czerwca jego dywizjon w składzie 12 samolotów Mustang przeprowadził bombardowanie stacji kolejowej na zachód od Dreux. Nad celem dywizjon został zaatakowany przez 30 niemieckich Me-109. W walkach stracono 7 niemieckich maszyn, jedną prawdopodobnie, a dwie uszkodzono. Dywizjon stracił 5 samolotów. Czterej piloci zdołali się katapultować. Dowódca

dywizjonu - kpt. Marciniak atakowany był przez 4 myśliwce niemieckie. Jego samolot zaczął się palić nad miejscowością Crulai. Kpt. Marciniak, chcąc ocalić mieszkańców miasteczka, poświęcił swoje życie wykonując desperacki manewr: Zdołał wyprowadzić spadającą maszynę poza teren zabudowany i zginął w rozbitym samolocie.

Pochowany został na miejscowym cmentarzu, po wojnie jednak jego szczątki przeniesione zostały na cmentarz wojenny w Langannerie.

Kapitan Janusz Marciniak odznaczony został za męstwo dwukrotnie. W 1942 r. przez prezydenta RP Wł. Raczkiewicza - Krzyżem Walecznych, a 25.08.1944 r. - pośmiertnie Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego „Virtuti Militari” V klasy.

Jego symboliczny grób znajduje się na cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie. W dniu 07.06.2002 r. w auli szkoły, w obecności mera miasta Crulai, przedstawiciela ambasady francuskiej i władz miejscowych wmurowana została tablica pamiątkowa ku jego czci.

Andrzej MARKOWSKI (1924-1986)

kompozytor i dyrygent

Urodził się 22.08.1924 r. w Lublinie. Do wybuchu wojny w 1939 r. był uczniem Gimnazjum im. St. Staszica i jednocześnie Szkoły Muzycznej. W okresie okupacji walczył w szeregach AK, brał udział w koncertach Kawiarnianych, pisał piosenki partyzanckie. Brał udział w Powstaniu Warszawskim, trafił do obozu jenieckiego w Murnau w stopniu podporucznika. W lipcu 1945 r. wyjechał do Włoch, gdzie ukończył podchorążówkę II korpusu. Tam też zdał zaległy egzamin maturalny. W 1946 r. dostał się na studia muzyczne w Anglii (Trinity College of Music). Po powrocie do Kraju kontynuował studia w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie. Otrzymał dyplom dyrygenta w 1954 r., a rok później dyplom w klasie kompozycji. Był dyrygentem w Poznaniu, Katowicach, Krakowie i Wrocławiu. Od 1957 r. dyrygował również za granicą. W 1971 r. rozpoczął działalność w Filharmonii Narodowej jako zastępca kierownika artystycznego. Otrzymał wiele odznaczeń wojskowych, państwowych i za działalność muzyczną.

Zmarł 30.10.1986 r. w Warszawie.

Józef MAZURKIEWICZ (1904-1977)

Prawnik i historyk

Urodził się 14.09.1904 r. w Kurowie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica ukończył w 1922 r. Studia prawnicze odbył na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, zdając egzamin dyplomowy z tytułem magistra praw w 1927 r. W 1929 r. uzyskał obsolutorium z historii. Po odbyciu aplikacji i zdaniu egzaminu, podjął praktykę adwokacką. Zajmował się też działalnością społeczno-polityczną. Działał w organizacji wiejskiej „Siew”. W 1938 r. zdobył mandat poselski. W 1939 r. w randze podporucznika uczestniczył w walkach 8 pp. Legionów pod Tomaszowem Lub. Ranny, dostał się do niewoli. Osadzony w Oflagu Woldenberg uzupełniał wiedzę oraz wykładał historię ustroju Polski na półlegalnych kursach dla jeńców.

W 1945 r. uzyskał na KUL stopień doktora praw i tytuł magistra filozofii w zakresie historii. Podjął również praktykę adwokacką. W 1946 r. podjął wykłady na KUL jako profesor nadzwyczajny. W 1949 r. zorganizował na Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Zakład Historii Ustroju Polski. W 1956 r. został docentem, w 1962 r. – profesorem nadzwyczajnym, w 1971 – profesorem zwyczajnym. Brał udział w pracach towarzystw naukowych i stowarzyszeń. Pozostawił bogaty dorobek naukowy.

Zmarł 07.10.1977 r. w Lublinie.

Feliks MICHAŁOWSKI (1811 - 1893)

lekarz, działacz emigracyjny

Urodził się w 1811 r. w Potoku, w województwie lubelskim. Gimnazjum ukończył w Lublinie, po czym wstąpił na Wydział Lekarski Uniwersytetu Warszawskiego. Studia przerwało powstanie listopadowe. Walczył w 7 p. piechoty, dochodząc do stopnia podporucznika. Emigrował do Francji, gdzie w 1835 r. ukończył studia medyczne i przez 40 lat był lekarzem w kopalni węgla.

Był działaczem Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, z którego był parokrotnie wydalany za zbliżenie do Obozu A. Czartoryskiego. W okresie trwania powstania styczniowego angażował się w akcje zbiórki dla walczących i przyszłych uchodźców. Był członkiem i prezesem Towarzystwa Lekarskiego Departamentu Loary. Od 1876 r. mieszkał w Paryżu. Napisał szereg wartościowych prac z dziedziny medycyny, natomiast jego badania językoznawcze i etnologiczne oceniono jako dyletanckie.

Zmarł w Paryżu 15.05.1893 r.

Bronisław MICHELIS (1870-1960)

Mechanik i technolog

Urodził się 01.08.1870 r. w Lublinie, Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1888 r. Studiował w Warszawie, a następnie w Instytucie Politechnicznym w Rydze, który ukończył w 1897 r. ze złotą odznaką. Był tam w latach 1895-1897 asystentem Katedry Mechaniki. Uzupełniał następnie wiedzę w Karlsruhe w zakresie elektrotechniki. W latach 1900-1907 był naczelnym inżynierem elektrowni, gazowni i wodociągów w Towarzystwie Akcyjnym k. Scheiblera w Łodzi. Elektryfikował kopalnie „Saturn” i „Wojkowice”. W 1903 r. uzyskał dyplom inżyniera-technologa ryskiego Instytutu Technologicznego. W latach 1908-1909 był naczelnym inżynierem w Zakładach Włókienniczych w Hard-Fussach n/Renem. W latach 1932-1939 był dyrektorem i prokurentem Zakładów Przemysłu Bawełnianego Geygera w Łodzi. W czasie okupacji przebywał w Pitesti, w Rumunii, gdzie utrzymywał się z nauki francuskiego, niemieckiego i angielskiego.

Od 1945 r. pracował na eksponowanych stanowiskach w Centralnym Zarządzie Przemysłu Włókienniczego w Łodzi.

Do emerytury, na którą przeszedł 1 1958 r. był samodzielnym pracownikiem naukowym w łódzkim Instytucie Włókienniczym.

Zmarł 10.12.1960 r. w Łodzi.

Zygmunt MIKULSKI (1920-1998)

Dziennikarz, poeta i prozaik

Urodził się 25.07.1920 r. w Smogorzewie pod Kozienicami. W 1938 r. zdał maturę w Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. W Szkole należał do harcerstwa i był wyróżniającym się sportowcem. W starszych klasach zbliżył się do środowiska intelektualnej młodzieży – Zygmunta Kałużyńskiego, Witolda Hanzla oraz Jerzego Pieśniarowicza. Dużo czytał, studiował dzieła filozofów i stawiał pierwsze poetyckie kroki. Rozpoczęte studia filozoficzne na KUL przerwała mu wojna. W okresie okupacji hitlerowskiej pracował w Lub. Syndykacie Rolniczym. W 1944 r. po wyzwoleniu Lublina pracował w Polskim Radiu. Był też referentem prasowym Ministerstwa Kultury i Sztuki. W latach 1945-48 studiował filozofię na KUL, współpracując z czasopismem „Stańczyk”, „Gazetą Lubelską” i „Rzeczpospolitą”. Od 1947 r. przez 2 lata był redaktorem „Życia Lubelskiego”. Od 1949 r. pracował w „Sztandarze Ludu”, jako redaktor techniczny, a następnie jako dziennikarz, publikując z przerwami do 1986 r. liczne felietony i artykuły. W latach 1956-72 redagował tygodniowy dodatek kulturalny „Kultura i Życie”. Od 1963 r. związany był z „Kamienią”. Był sekretarzem jej redakcji, potem Kierownikiem działu literackiego.

Od 1948 r. był członkiem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. W latach 1964-74 był prezesem Lubelskiego Oddziału Związku Literatów Polskich, później jego sekretarzem i członkiem do 1981 r.

Jako poeta debiutował już w 1937 r. w tygodniku „Sport Szkolny”. Wydał tomik poezji: „Dziesięć wierszy” (1958). „Spacer Lubelskie” (1960), „Czerwiec pod kalkę” (1969), „Do rymu” (1995), oraz utwory prozą: „Listy spod Lieu” (1972), „Tamten Lublin” (1975) oraz „Czterdzieści lat temu czyli przedwczoraj”.

Dwukrotnie otrzymał Nagrodę Wojewódzką w 1961 i 1968 r., nagrodę Ministra Kultury i Sztuki w 1969 r. oraz nagrodę im. B. Prusa w 1978 r. W 1984 r. otrzymał nagrodę Tow. Miłośników Lublina oraz Muzeum im. J. Czechowicza.

Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi w 1969 r., Krzyżem Kawalerskim (1974) oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984). Na emeryturę przeszedł w 1980 r., ale tworzył nadal i był w ścisłym kontakcie z lubelskim środowiskiem literackim. Brał też udział w redagowaniu „Staszicaka”, w którym opublikował szereg wspomnień.

Cennym przyczynkiem do wiedzy o Szkole w okresie dwudziestolecia są wspomnienia Zygmunta Mikulskiego w jego książce „Tamten Lublin”.

Zmarł 11 lutego 1998 r. w Lublinie.

Włodzimierz MISZEWSKI (1890-1944)

działacz gospodarczy i niepodległościowy

Urodził się 06.08.1890 r. w Dziekanowie, w woj. lubelskim. Jako uczeń rosyjskiego Gimnazjum Męskiego brał udział w strajku szkolnym 1905 r. W 1911 uzyskał świadectwo dojrzałości w Prywatnej Szkole Filologicznej im. Staszica w Lublinie, po czym rozpoczął studia na Wydziale Rolniczo-Leśnym Politechniki Lwowskiej w Dublanach. Był równocześnie członkiem Związku Walki czynnej, a od 1912 r. Związku Strzeleckiego. Po wybuchu I Wojny Światowej przerwał studia i przeniósł się do Warszawy, gdzie wstąpił na Wyższe Kursy Przemysłowo-Rolnicze (późniejsze SGGW). Uczestniczył w POW. W 1915 r. walczył w I Brygadzie Legionów na Wołyniu. Po kryzysie przysięgowym internowany był w Szczypiornie. Jako ochotnik, walczył w obronie Lwowa. Był dwukrotnie ranny. Z wojska wyszedł w 1922 r. w stopniu kapitana. Odznaczony był Orderem Virtuti Militari V Klasy, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, oraz Orderem Polonia Restituta. W 1922 r. uzyskał dyplom ukończenia studiów rolniczych na Politechnice Lwowskiej. Pracę zawodową rozpoczął w Wydziale Osad Żołnierskich. Pracował następnie w Urzędach Ziemskich, a później do 1939 r. W dyrekcji Monopoli Spirytusowego. Brał jednocześnie czynny udział w życiu społecznym.

W okresie okupacji włączył się w nurt pracy konspiracyjnej PPS-WRN, która od roku 1940 na prawach autonomicznych wchodziła w skład ZWZ, a później AK. Organizacja była przeciwna układowi polsko-radzieckiemu z 30.07.1941 r., tworząc własną organizację zbrojną – Gwardię Ludową WRN. Jej komendantem był Kazimierz Pużak, a Włodzimierz Miszewski szefem wyszkolenia bojowego.

Publikował szereg artykułów w prasie podziemnej i był współzałożycielem pracy „Siły Zbrojne Rzeczypospolitej”.

W czasie Powstania Warszawskiego, jako komendant OW PPS – Warszawa w randze majora walczył na Starym Mieście.

Zginął 23.08.1944 r.

Mieczysław MLECZKO ze Szkopów (1604-1646)

dworzanin królewski, starosta mielnicki

Urodził się w 1604 r. Uczył się w Kolegium Jezuickim w Lublinie.

Był dworzaninem Zygmunta III Wazy i Władysława IV.

Otrzymał godności: miecznika, strukczaszego i stolnika królewskiego.

W 1626 r., mając 22 lata, został sędzią z województwa podlaskiego do Trybunału Koronnego.

W 1629 r. brał udział w wyprawie przeciwko Gustawowi Adolfowi.

W 1632 r. był posłem na sejm elekcyjny.

W 1633 r. został sekretarzem królewskim, w 1633 r. – sędzią ziemskim drohickim. W 1637 r. mianowano go starostą mielnickim.

W 1640 r. wybrano go na posła, lecz z uwagi na obciążenie banicją – został z sejmu usunięty.

Zmarł 22.06.1646 r.

Stanisław MODRANY (1921-1945)

pilot

Urodził się 17.01.1921 r. w Brodach. Państwowe Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1939 r. Był czynnym harcerzem w Szkole i Komendzie Chorągwi Lubelskiej. W 1939 r. ukończył kurs podharcemistrzowski w Górkach Wielkich na Śląsku. 15.08.1939 r. wyjechał do obozu Junackich Hufców pracy w Goniądzu k/Grajewa. Przewieziony został do Lidy, gdzie wcielono go do kompanii Szkoły Podchorążych. Brał udział w walkach o Grodno. Przebywał w obozach dla internowanych w Olicie i Wilkomierzu na Litwie. Wiosną 1940 r. obóz został zajęty przez wojsko sowieckie. Przewieziony został do Obozu w Juchnowie, a następnie za Murmańsk do budowy lotniska. Po wybuchu wojny sowiecko-niemieckiej został uwolniony i trafił do 5 Dywizji Kresowej. Zgłosił się do lotnictwa. W Szkocji szkolił się na nawigatora. Szkolenie ukończył w Kanadzie i został wcielony do 300 Dywizjonu Bombowego im. Ziemi Mazowieckiej – w stopniu kaprała. W toku walk został odznaczony Krzyżem Walecznych. 21.02.1945 r. poleciał na bombardowanie Dortmundu samolotem Abro-Lancaster nr ME 744. Samolot został trafiony ogniem artylerii przeciwlotniczej. Stanisław Modrany poniósł śmierć. Pochowany został na miejscu zestrzelenia, ale został ekshumowany i przeniesiony na brytyjski cmentarz w Reichswald Forest k/Kleve.

Henryk MOGIELNICKI (1908 - 1997)

Prawnik

Urodził się 28.09.1908 r. w Kielczewicach. Państwowe Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Lublinie ukończył w 1928 r. , po czym rozpoczął studia prawnicze w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, podejmując jednocześnie pracę w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie jako urzędnik kontraktowy. Po ukończeniu w 1933 r. studiów mianowany został aplikantem, a następnie asesorem sądowym w Lublinie. Z dniem 01.09.38 r. powołany został na stanowisko sędziego i kierownika Sądu Grodzkiego w Opolu Lubelskim, kolejno zaś od sierpnia 1944 r. do sierpnia 1948 r. piastował te stanowiska w Sądzie Grodzkim w Lublinie, gdzie został powołany na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego, a od stycznia 1951 r. sędziego Sądu Wojewódzkiego, którym pozostał do przejścia na emeryturę w 1975 r.

Przez wiele lat pełnił obowiązki wizytatora okręgu lubelskiego ds. cywilnych, prowadząc jednocześnie szkolenie zawodowe sędziów, aplikantów i pracowników administracyjnych, a także adwokatów, radców prawnych, notariuszy i komorników sądowych. Uznawany był w środowisku prawniczym za wybitnego znawcę prawa cywilnego. Już od 1944 r. delegowany był do orzekania w Powiatowej Komisji Wywłaszczeniowej, Odwoławczej Komisji Wywłaszczeniowej, a w latach siedemdziesiątych przewodniczył składom orzekającym Wojewódzkiej Komisji ds. uwłaszczenia.

Bezpośrednio po wojnie był asystentem na KUL w katedrze prawa cywilnego. W wielu lubelskich szkołach prowadził zajęcia z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego. Był członkiem Zarządu Koła Zrzeszenia Prawników Polskich. W ramach tej organizacji inicjował i uczestniczył w prowadzeniu kursów, szkoleń i prelekcji prawniczych.

W uznaniu zasług odznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi oraz innymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi.

Po przejściu na emeryturę nadal pracował w referacie wizytacyjnym Sądu Wojewódzkiego w Lublinie oraz udzielał się społecznie.

Zmarł 12.08.1997 r. w Lublinie.

Kajetan MOROZEWICZ (1792-1869)

działacz powstania listopadowego

Urodził się 16.09.1792 r. W latach 1805-1808 uczęszczał do zreformowanego przez Austriaków Gimnazjum Lubelskiego, a następnie kształcił się w Wiedniu w zakresie prawa i ekonomii. W latach 1811-1817 pełnił różne funkcje urzędnicze w aparacie administracyjnym i skarbowym departamentu lubelskiego. Od 1825 r. wznowił działalność publiczną i został prezesem Dyrekcji Szczegółowej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Silnie związany z lubelskim środowiskiem patriotycznym zaangażował się po stronie powstania. Zarzucał bezczynność dyktatorowi Chłopickiemu. Po wkroczeniu Rosjan do Lublina ewakuował się z urzędem do Kielc. Po oswobodzeniu Lublina przez Korpus Generała Dwernickiego przywrócił narodowe władze powstańcze i wznowił działalność skarbową i wojskową. Po wyjściu wojsk Dwernickiego organizował obronę miasta. Musiał je jednak opuścić. Organizował siłę zbrojną w oparciu o twierdzę Zamość. Po jego kapitulacji, po złożeniu przysięgi carowi, powrócił na poprzednie stanowisko, ale pod nadzorem policyjnym. Pełnił funkcję przewodniczącego Rady Opiekuńczej pow. lubelskiego. Z ramienia województwa Lubelskiego pracował w Dyrekcji Głównej TKZ w Warszawie.

Zmarł 12.08.1889 r. w Lublinie.

Piotr MROCZKOWSKI (1939-1994)

inżynier budownictwa

Urodził się 06.06.1939 r. w Lublinie. Liceum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1957 r. Studia na Wydziale Inżynierii Budowlanej Politechniki Warszawskiej ukończył w 1964 r., uzyskując tytuł inżyniera magistra. Pracował kolejno w Lubelskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt” i Budownictwa Przemysłowego.

W latach 1967-68 odbył studia podyplomowe w Wyższej Szkole Żelbetu i Betonu Sprężonego w Paryżu. Odbył też staż na budowie suchych doków w Saint-Nazaire i pracował w Biurze Projektów w Boulogne-Billancourt. W latach 1980-1987 przebywał jako projektant i inspektor nadzoru w Algierii. W 1988 r. obronił pracę doktorską na Politechnice Łódzkiej. Był następnie doradcą przy projektowaniu i budowie Centralnego Dworca Kolejowego i stacji metra w Algierze. Od 02.05.1991 r. pracował na stanowisku z-cy dyrektora Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Lublinie.

Zmarł 11.02.1994 r. w Lublinie.

Wacław NAŁKOWSKI (1851-1911)

geograf, pedagog, publicysta

Urodził się 19.11.1851 r. W Nowodworze k. Ryk. Rosyjskie Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył ze złotym medalem w 1871 r. Rozpoczął studia filozoficzne na UJ w Krakowie. Zmuszony był je przerwać na skutek śmierci rodziców i braku środków materialnych. W 1873 r. podjął studia w Instytucie Inżynierii Komunikacyjnej. Wobec braku stypendium i możliwości zarobkowych, po roku wrócił do Krakowa, gdzie wznowił przerwane studia matematyczno-fizyczne, szczególnie związane z geografią, pod kierunkiem Grednera i Richthoffena. W 1880 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie uczył w prywatnych szkołach średnich. W 1885 r. uzyskał roczne stypendium Kasy im. Mianowskiego. W Lipsku gromadził materiały do podręcznika geografii fizycznej. Rozpoczętej w Lipsku pracy doktorskiej nie dokończył. Do końca życia uczył w Warszawie geografii na pensjach żeńskich, na kursach i kompletach pozaszkolnych typu uniwersyteckiego, także w tajnym „Uniwersytecie Latającym”. W 1903 r. odbył jedyńą zagraniczną podróż naukową do Austrii, Szwajcarii, Francji i Włoch dla zaznajomienia się z lodowcami, wulkanami i zjawiskami krasowymi.

Był wybitnym metodologiem i syntetykiem geografii. Wywarł wielki wpływ na rozbudzenie i unowocześnienie polskiej myśli geograficznej. Ogłosił m.in. pracę „Polska” (1887) będącą pierwszą syntezą geograficzną Polski, ujętą według regionów przyrodniczych. Był autorem pracy „Zarys geografii powszechnej (rozumowej)”, będącej pierwszym polskim podręcznikiem nie tylko opisującym ale i wyjaśniającym zjawiska ziemskie. Kolejno ukazały się: „Zarys geografii powszechnej pogładowej” (1895), podręcznik „Geografia fizyczna” (1904). Wspólnie z A. Świętochowskim opracował „Wielki Atlas Geograficzny” (1895-1906). Łącznie opracował ponad 450 poważnych pozycji naukowych i publicystycznych. Był świetnym, odważnym, postępowym publicystą, wyrazicielem poglądów radykalnej inteligencji polskiej. Formułował program postępu w dziedzinie nauki i oświaty. Walczył o swobody demokratyczne. Walczył z obskurantyzmem, filisterstwem. Główną rolę w rozwoju społecznym wyznaczał jednostkom należącym do wyższego typu duchowego. Współpracował z pismami liberalno-demokratycznymi i socjalistycznymi. Swoje prace zgromadził w zbiorach „Szkice społeczne i literackie” (1876), „Forpoczty” (1895), „Jednostka i ogół” (1904), „Sienkiewicziana” (1904).

Zmarł nagle 29.01.1911 r. w Warszawie.

Karol NAMYSŁOWSKI (1856 - 1925)

skrzypek, dyrygent, kompozytor

Urodził się 09.09.1856 r. w Chomęciskach Małych. Uczył się początkowo w Zamościu, a od 1867 r. w rosyjskim Gimnazjum Męskim w Lublinie. W latach 1872-1876 studiował w Instytucie Muzycznym w Warszawie, który ukończył z wyróżnieniem. Od 1877 r. był nauczycielem muzyki w Instytucie Ociemniałych w Warszawie. Brał udział w koncertach w Dolinie Szwajcarskiej, zorganizował orkiestrę w szkole dramatycznej Emila Derynga. W latach 1878-1880 kierował orkiestrą w teatrzyku „Alhambra”. W 1881 r. powrócił do Chomęcisk. W Starym Zamościu na bazie przykościelnego kółka muzycznego utworzył większy zespół, który od 1887 r. występował pod nazwą Orkiestry Włościańskiej Karola Namysłowskiego. Koncertował w Zamościu, Lublinie, Radomiu i Kielcach. W 1885 r. wystąpił w Warszawie i Petersburgu. Koncertował też w Wiedniu i na terenie Galicji. Zespół jego występował w polskich strojach regionalnych i wykonywał utwory oparte na polskich melodiach ludowych. Była to publiczna demonstracja polskości. Jako kompozytor napisał ponad 200 utworów-tańców i pieśni nawiązujących do folkloru Lubelszczyzny. Od 1908 r. zaczął tracić wzrok. Wycofujący się Rosjanie wywieźli większość instrumentów zespołu i zniszczyli archiwa. Orkiestra działała jednak dalej w uszczuplonym składzie. W 1917 r. w lubelskim kinie „Corso” odbył się ostatni występ dyrygencki niewidomego Namysłowskiego. Mimo kalectwa towarzyszył zespołowi w jego wyjazdowych koncertach. W 1923 r. otrzymał honorowe obywatelstwo Łodzi.

Zmarł 21.08.1925 r. w Chomęciskach.

Kasper NIESIECKI (1682-1744)

jezuita, heraldyk

Urodzony 31.12.1682 r. w Wielkopolsce. W 1699 r. pobierał nauki w nowiejacim Kolegium Krakowskiego. W latach 1701-1704 studiował filozofię u Jezuitów w Lublinie. Studia teologiczne odbył w Krakowie w latach 1707-1711.

W 1710 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Otrzymał stanowisko profesora retoryki i poetyki w Jarosławiu, gdzie też był Kronikarzem tamtejszego Kolegium. W latach 1712-1713 wykładał w Bydgoszczy, w roku 1713/14 – w Chojnicach. W roku szkolnym 1714/15 w Kaliszu uczył etyki i matematyki. W latach 1715-1723 zajmował się kaznodziejstwem. Od 1724 r. przebywał w Krasnymstawie.

Gromadził materiały do herbarza rodów polskich. Od 1728 r. rozpoczął wydawanie herbarza: „Korona Polska”. Było to dzieło gruntownie przygotowane. Był przy tym silnie krytykowany za opracowania tendencyjne, gloryfikujące wybrane rody, szczególnie powiązane z ruchem jezuickim.

Zmarł 09.05.1744 r. w Krasnymstawie.

Leon NOWAKOWSKI (1847 - 1918)

biolog i pedagog

Urodził się 27.02.1847 r. w Trojanowie, w powiecie garwolińskim. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w 1865 r., po czym podjął studia przyrodnicze w Szkole Głównej Warszawskiej. W 1870 r. uzyskał stopień kandydata nauk przyrodniczych. W latach 1869 - 1873 był nauczycielem przyrody w Gimnazjum w Łomży, a następnie przez rok we Włocławku. W 1876 r. doktoryzował się na Uniwersytecie Wrocławskim u F. Cohna. W latach 1876 - 1888 uczył przyrody w szkole realnej w Lublinie, w której był też dyrektorem. Obawiając się aresztowania przeniósł się do Czernichowa w Galicji. W tamtejszej szkole średniej uczył botaniki, zoologii, oraz fizyki w szkole rolniczej, aż do przejścia na emeryturę w 1916 r. Opublikował w czasopiśmie polskich i niemieckich kilkanaście prac naukowych z zakresu mykologii i niższych roślin. Odkrył też i opisał kilka gatunków skoczaków, których jeden nazwano od jego nazwiska (*Chyrtiada nowakowskia*). Wydał też dwa skrypty „Fizjologia roślin” (1897) i „Botanika” (1903).

W Czernichowie utworzył ogród botaniczny, arboretum i muzeum zoologiczne. Rozbudował doświadczalnię rolniczą i kierował stacją oceny odmian. Zaangażowany był w społeczny ruch Kas Spółdzielczych. Był współpracownikiem Franciszka Stefczyka. Po przejściu na emeryturę współpracował z redakcją „Gwiazdy Cieszyńskiej”, w której prowadził dział przyrodniczy.

Zmarł 29.11.1918 r. w Czernichowie.

Czesław NOWICKI (1902-1984)

Katecheta

Urodził się 11.09.1902 r. w Parczewie. Po ukończeniu w 1919 r. pięciu klas w Gimnazjum Staszica w Lublinie wstąpił do Seminarium Duchownego. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1925 r. W r. 1928 ukończył studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, uzyskując stopień doktora teologii.

Studia teologiczne pogłębiał we Fryburgu i Rzymie. Po powrocie pełnił funkcję wikariusza w parafii św. Pawła, a w latach 1930-1939 był prefektem Państwowego Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie. Aresztowany przez Niemców, przebywał kilka miesięcy w więzieniu na Zamku. Zwolniony – wyjechał do Parczewa. W 1944 r. powrócił do obowiązków prefekta. Powołany też został na stanowisko wizytatora diecezjalnego i referenta ds. szkolnych przy Kurii Biskupiej w Lublinie. W 1948 r. otrzymał godność kanonika gremialnego Kapituły Zamojskiej. Represjonowany w 1950 r., przeniesiony był do innych szkół lubelskich. W 1952 r. władze szkolne pozbawiły go stanowiska prefekta. W latach 1952-1953 był kapelanem SS Franciszkanek w Klémensowie. W latach 1953-1955 powrócił do szkolnictwa, a w 1957 r. do Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie.

Po likwidacji nauczania religii w szkołach zorganizował dla uczniów naukę religii w kościele OO Dominikanów. W 1968 r. został kapelanem SS Urszulanek i domu diecezjalnego w Nałęczowie. W tymże roku przeszedł na emeryturę i poświęcił się pracy naukowej.

Zmarł 29.03.1984 r. w Lublinie.

Julian OCHOROWICZ (1850-1917)

filozof, psycholog, literat, wynalazca

Urodził się 23.02.1850 r. w Radzyminie k/Warszawy. Uczył się początkowo w Warszawie, ale w wyniku represji popowstaniowych jego matka została wysiedlona, a Julian kontynuował naukę w rosyjskim Gimnazjum Męskim w Lublinie, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości. W 1866 r. wstąpił do Szkoły Głównej w Warszawie uzyskując stopień kandydata nauk przyrodniczych. W 1873 r. podjął studia uzupełniające na Wszechnicy Lipskiej, gdzie w 1874 r. uzyskał stopień doktora filozofii. W 1875 r. przeniósł się do Lwowa i uzyskał na tamtejszym uniwersytecie habilitację.

Od pierwszych lat studiów uczestniczył w ruchu młodych pozytywistów skupionych wokół „Przeglądu Tygodniowego”. Stał się obok A. Świętochowskiego jednym z przywódców i teoretyków kampanii publicystycznej zwanej „walką młodych ze starymi”. Później jego poglądy były bardziej umiarkowane. Współpracował z H. Sienkiewiczem w redakcji dwutygodnika „Niwa”. W „Kurierze Lubelskim” publikował swoje utwory prozą i wierszem.

We Lwowie objął stanowisko docenta psychologii i filozofii przyrody. Jednocześnie eksperymentował w dziedzinie elektryczności i elektromagnetyzmu, badał też zjawiska parapsychologiczne, mediumizmu i hipnotyzm. Nie mając szans na uzyskanie profesury, w 1882 r. wyjechał do Paryża. Utrzymywał się z praktyki lekarskiej z zastosowaniem terapii hipnotycznej. Rozgłos i uznanie oraz zyski przyniosły mu opatentowane wynalazki, głównie z zakresu telefonii.

Utrzymywał stały kontakt z Krajem, publikował liczne artykuły popularno-naukowe w „Kurierze Warszawskim” i „Ateneum”. Współpracował też z wydawnictwami encyklopedycznymi.

W 1892 r. powrócił do Warszawy i prowadził nadal swoje eksperymenty związane z parapsychologią, które wzbudziły w Kraju wiele kontrowersji, a za granicą jego prace zyskiwały mu uznanie. Był powoływany na członka wielu towarzystw psychologicznych brytyjskich, amerykańskich, niemieckich i węgierskich. W 1905 r. został członkiem komitetu redakcyjnego „Annales des Sciences psychiques” w Paryżu. W 1906 r. został sekretarzem generalnym Międzynarodowego Instytutu Psychologii w Paryżu.

W czasie I Wojny Światowej przebywał w Warszawie. Wykładał psychologię w szkole handlowej E. Rontalera. Opublikował wiele prac z zakresu filozofii, etyki, psychologii oraz parapsychologii.

Zmarł 01.05.1917 r. w Warszawie.

Marek OKOPIŃSKI (1929-1992)

aktor i reżyser

Urodził się w Karczmiskach k/Opola 08.05.1929 r. Uczęszczał do Gimnazjum im. Vetterów w Lublinie. Tu ujawniły się jego zdolności i zainteresowania teatrem. Maturę uzyskał w 1949 r. w Liceum im. St. Staszica w Lublinie. Ukończył następnie Państwową Wyższą Szkołę Aktorską w Łodzi, specjalizując się w reżyserce. W 1951 r. został asystentem Kazimierza Dejmka w Teatrze Nowym w Łodzi. Jako reżyser zadebiutował w tym teatrze w 1956 r. W 1958 r. reżyserował i grał w Teatrze Poznańskim, w 1959 – w Katowickim Teatrze Śląskim. W latach 1960-1963 pełnił obowiązki dyrektora Teatru Lubuskiego w Zielonej Górze. W 1963 r. przeszedł na stanowisko dyrektora i kierownika artystycznego do Poznania, a w latach 1967-69 reżyserował w Teatrze Toruńskim. W 1969 r. przeniósł się do Gdańska i objął kierownictwo artystyczne i reżyserkę w Teatrze „Wybrzeże”. W sezonie 1973/74 był kierownikiem artystycznym w Teatrze Polskim we Wrocławiu. W latach 1976-83 kierował Teatrem im. Horzycy w Toruniu, gościnnie reżyserował w Lublinie, Krakowie, Szczecinie, Elblągu, Łodzi. Występował też za granicą – w NRD, Bułgarii, na Węgrzech, w Czechach i ZSRR. Był również reżyserem operowym – we Wrocławiu i w Japonii. W 1985 r., w okresie bojkotu sceny polskiej, objął stanowisko dyrektora Teatru Rzeczypospolitej i Teatru Dramatycznego w Warszawie.

Z Warszawy wrócił do Gdańska, przeszedł na emeryturę, ale prowadził nadal pracę reżyserską.

Zmarł 24.08.1992 r. w Hawie.

Aleksander OKORSKI (1803-1875)

lekarz, uczestnik powstania listopadowego

Urodził się 24.08.1803 r. w Podlodowie na Podlasiu. Uczył się w Lubelskiej Szkole Wojewódzkiej. Po otrzymaniu „patentu dojrzałości” studiował w latach 1824-1830 na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego uzyskując stopień magistra medycyny i chirurgii. W czasie Powstania Listopadowego był lekarzem szwadronu pułku krakusów lubelskich, a następnie lekarzem sztabowym w korpusie gen. Rybińskiego. Po upadku powstania emigrował. Wrócił do kraju po amnestii i został zastępcą chirurga powiatu kraśnickiego. W 1835 r. otrzymał nominację na zastępcę lekarza obwodu lubelskiego.

Od 1836 r. praktykował prywatnie, a następnie objął stanowisko naczelnego lekarza Szpitala Św. Wincentego w Lublinie. W latach 1839-1869 pełnił lekarza miejskiego i akuszera gubernialnego, po czym ze względu na zły stan zdrowia przeszedł na emeryturę. Zyskał dużą popularność dzięki działalności w Lubelskim Towarzystwie Dobroczynności.

Otrzymał wiele odznaczeń za wzorową pracę.

Zmarł 05.02.1875 r. w Lublinie.

Józef OLSZEWSKI (1818 – 1875)

powstaniec, działacz Wielkiej Emigracji, sybirak

Urodził się w 1818 r. w Lublinie. Uczeń lubelskiego gimnazjum został w 1834 r. decyzją namiestnika I. Paskiewicza usunięty z wilczym biletem ze szkoły za próbę założenia organizacji szkolnej mającej na celu m.in. walkę z donosicielstwem. Wiosną 1848 r. zbiegł do Galicji. Zatrzymany przez Austriaków został wydany władzom rosyjskim. Uciekł ponownie do Galicji, ale nie mogąc znaleźć pracy we Lwowie, wyjechał na Węgry i zaciągnął się do Legionu Polskiego. Jako podoficer piechoty uczestniczył w walkach 1849 r. Po upadku powstania znalazł się w Turcji, gdzie przystąpił do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. W 1851 r. wyjechał do Londynu i Paryża. Działal w środowisku Wielkiej Emigracji. Przebywał też w 1854 r. w Poznańskim, a następnie w Anglii. W 1856 r. jako emisariusz został aresztowany w Hamburgu i przekazany władzom rosyjskim. W 1857 r. został zesłany do Jakucka na Syberii. Przeniesiony w 1866 r. do Wilejska przebywał tam pod nadzorem policyjnym za kontakty z polskimi zesłańcami 1863 r. W roku 1872, w wyniku starań brata, ze względu na stan zdrowia uzyskał zgodę na powrót do Kraju.

Zmarł w drodze powrotnej 25.04.1875 r. w Kazaniu.

Wacław OLTUSZEWSKI (1901-1955)

Botanik

Urodził się 17.10.1901 r. w Węgrowie. Do Gimnazjum im. Staszica wstąpił w 1917 r. Ukończył je po przerwie wojennej w 1923 r. jako ekstrem. W tymże roku wstąpił na studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, lecz w 1924 r. przeniósł się na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego. W 1928 r. uzyskał magisterium z botaniki. W latach 1928-1929 odbył służbę wojskową. Od 1929 do 1939 r. był nauczycielem biologii w prywatnym Gimnazjum i Liceum im. Sułkowskich w Rydzynie. W 1933 r. zdał egzamin państwowy z botaniki i geologii. W 1939 r. uzyskał doktorat. W 1939 r., jako ppor. Rezerwy, walczył pod Kutnem. Kontuzjowany, dostał się do niewoli. Przebywał w obozach dla jeńców w Stargardzie, Kluczborku i Murnau VII A. Brał udział w kursach nauczycielskich ucząc tam biologii i botaniki. Po powrocie do Kraju był od 1946 r. adiunktem w Zakładzie Biologii Ogólnej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego. W 1952 r. objął katedrę botaniki na Wydziale Rolnym WSR w Poznaniu. W 1954 r. został mianowany docentem.

Prowadził badania nad florą polodowcowych osadów torfowiskowych, opracował dendrologię parków podworskich w Wielkopolsce.

Zmarł 12.07.1955 r. w Poznaniu.

Stanisław ORŁOWSKI (1868-1923)

Lekarz, naukowiec

Urodził się w 1868 r. w Lublinie. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1887 r. Do r. 1892 odbywał studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu w Moskwie. Dokształcał się w Wiedniu. W 1897 r. uzyskał w Moskwie stopień doktora medycyny. Od 1898 r. był ordynatorem moskiewskiej kliniki neurologicznej. W 1899 r. przeniósł się do Warszawy. Początkowo był asystentem w Szpitalu Ewangelicznym, a od 1902 r. jego ordynatorem. W r. 1905 został ordynatorem Szpitala Psychiatrycznego, a od 1912 r. jego lekarzem naczelnym. Od 1914 r. wykładał psychologię na Warszawskich Kursach Naukowych (Towarzystwo Kursów Naukowych), na Wydziale Humanistycznym i Przyrodoznawstwa UW, oraz w Instytucie Pedagogicznym.

W 1918 r. habilitował się na Uniwersytecie Jagiellońskim z neurologii i psychiatrii. W 1920 r. został docentem na Uniwersytecie Warszawskim. Autor wielu prac naukowych z dziedziny neurologii i psychiatrii.

Zmarł 09.04.1923 r.

Jerzy ORNATOWSKI (1922-1994)

konstruktor

Urodził się 21.09.1922 r. w nadleśnictwie Woziwoda-Tuchola. Gimnazjum im. St. Staszica ukończył w 1939 r. uzyskując tzw. małą maturę. W okresie okupacji ukończył konspiracyjne liceum matematyczno-fizyczne tej samej Szkoły oraz rozpoczął naukę na podziemnym kursie politechnicznym. Pracował w tym czasie jako referent w Lubelskim Syndykacie Rolniczym. Był żołnierzem Armii Krajowej pseud. „Rafał”. Po wyzwoleniu przeniósł się do Gdańska, gdzie studiował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej, uzyskując w 1951 r. stopień inżyniera elektryka i magistra nauk technicznych. Przez 32 lata pracował jako konstruktor w Gdańskiej Obsłudze Radiowej Statków w Gdańsku i Zakładach Radiowych „Radmor”. W końcowej fazie pracy zawodowej był dyrektorem naczelnym Zakładu Doświadczalnego przy Z.R. „Radmor” w Gdyni.

Był członkiem NOT i ekspertem POLCARGO w zakresie sprzętu radiowego. Po legalizacji Armii Krajowej wchodził w skład Gdyńskiego Sądu Koleżeńskiego.

Zmarł 23.02.1994 r.

Józefat OSTROWSKI (1803 - 1871)

publicysta, działacz i emigrant polityczny

Urodził się w 1803 r. w Pobujańcach na Podolu. W 1824 r. ukończył Szkołę Wojewódzką w Lublinie, a następnie studiował prawo i administrację na Uniwersytecie Moskiewskim. Na konkursie Wydziału Filozoficznego otrzymał złoty medal. Pracował jako aplikant sądowy w Warszawie. Należał do spisku podchorążych. Od grudnia 1830 r. był zastępcą sekretarza generalnego Komisji Rządowej Sprawiedliwości. Reprezentował w Towarzystwie Patriotycznym jego lewe skrzydło, będąc przeciwnikiem dyktatury. Z M. Mochnackim i J. Żukowskim redagował „Nową Polskę”. Po upadku powstania, skazany na śmierć, uszedł do Francji.

W 1833 r. wznowił tam wydawanie „Nowej Polski”, popierającej zjednoczenie się środowisk emigracyjnych. Zwany Ibusiem, pisał pod pseudonimami: Generał Rybicki, Jan Pobujan. Na łamach tego pisma publikował m.in.: artykuły atakujące A. Mickiewicza, S. Worcela i T. Krępowieckiego. Skłócony z różnymi odłamami emigracji, w wyniku interwencji ambasadora rosyjskiego, został wydalony do Anglii. Po powrocie do Francji został tłumaczem w prefekturze policji, w faktycznie informatorem w sprawach polskiej emigracji.

W latach 1863-1870 opublikował „Badania krytyczno-historyczne i literackie”. Po wojnie francusko-pruskiej w 1870 r. obawiając się zemsty za pracę konfidencyjną, usunął się z Paryża.

Zmarł w zapomnieniu w 1871 r. w Meaux pod Paryżem.

Mikołaj PAJDOWSKI (1891-1975)

Działacz niepodległościowy, społeczny i turystyczny

Urodził się 02.12.1891 r. w Urzędowie. Brał udział w strajku szkolnym 1905 r. W 1911 r. ukończył Prywatne Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. W latach 1911-1914 odbył studia historyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W 1912 r. wstąpił do Związku Strzeleckiego. Działał w Z.M.P. „Zet”. W 1915 r. wstąpił do Legionów i w latach 1916-1917 walczył w I Brygadzie w I p. Ułanów Beliny Prażmowskiego. Po kryzysie przysięgowym działał w POW w województwie kieleckim i w Lublinie. W 1918 r. rozbrajał Austriaków. Przeniesiony w 1918 r. do rezerwy, działał w Towarzystwie Straży Kresowej w Chełmie i Łucku. Założył i redagował pismo „Polak Kresowy”. Od 1923 r. działał w spółdzielczości i kółkach rolniczych. Zajmował się osadnictwem kresowym.

W 1925 r. osiadł w Lublinie. Od 1928 r. kierował biurem wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych. Od 1934 r. był radnym m. Lublina oraz dyrektorem Lubelskiej Izby Rolniczej. Po 1939 w tajnej organizacji SZP, czynny w ZWZ-AK, ukrywał się. Po wojnie pracował w spółdzielczości w Legnicy i Wrocławiu. W 1947 roku wstąpił do PPS, z którego usunięto go w 1948 r. za udział w AK. W 1949 r. aresztowany i więziony. Pracował w PTK i PTT na różnych stanowiskach. Był przewodnikiem turystycznym I klasy. Na rentę przeszedł w 1962 r., prowadząc nadal społeczną działalność w zakresie turystyki. Był jednym z organizatorów zjazdu koleżeńskiegó wychowanków Szkoły w 1960 r.

Zmarł 09.11.1975 r. w Lublinie

Eugeniusz PANKIEWICZ (1857 – 1898)

kompozytor, pianista, pedagog

Urodził się 15.12.1857 r. w Siedlcach. Po przeniesieniu się jego rodziny do Lublina, uczęszczał do rosyjskiego Gimnazjum Męskiego i pobierał lekcje gry na fortepianie. Kontynuował ją następnie w Warszawie u Józefa Wieniawskiego, a od 1876 r. w klasie fortepianu Instytutu Muzycznego. Po uzyskaniu dyplomu studiował grę na fortepianie u Teodora Leszetyckiego w Petersburgu i w Konserwatorium Moskiewskim. Studiował jeszcze kompozycję u Władysława Żeleńskiego i Zygmunta Noskowskiego. Od 1883 r. prowadził klasę fortepianu w Warszawskim Instytucie Muzycznym oraz udzielał lekcji prywatnych. Z powodzeniem występował jako pianista.

Komponować zaczął jeszcze w Gimnazjum. Najwięcej kompozycji pochodzi z lat 1880-1894. Skomponował blisko 50 pieśni solowych, 15 chóralnych i ponad 30 utworów fortepianowych. Nawiązywał do muzyki Chopina oraz do melodii ludowych. Znaczenie jego twórczości nie było za życia artysty docenione, wydano zaledwie jedną trzecią jego kompozycji. Uznawano je jako trudne i nieprzystępne. Jego twórczość doceniono w latach międzywojennych. Obecnie uznaje się ją jako znaczącą pomiędzy okresami Chopina i Szymanowskiego.

W 1894 r. wskutek rozstroju nerwowego leczył się w zakładzie w Tworkach. Poprawa stanu zdrowia pozwoliła mu wrócić do pracy, jednak po roku musiał być ponownie hospitalizowany.

Zmarł 24.12.1898 r. w Tworkach. Pochowany na Powązkach w Warszawie.

Jan PANKIEWICZ (1816-1899)

nauczyciel

Urodził się 22.12.1816 r. w Kopyłowie k/Hrubieszowa. Uczęszczał do Gimnazjum Lubelskiego w latach 1829-1836. Jako celujący uczeń został skierowany na koszt rządu na studia do Petersburga. W 1840 r. uzyskał stopień kandydata nauk przyrodniczych i matematycznych na Wydziale Filozoficznym tamtejszego Uniwersytetu. Brał udział w wyprawie naukowej, mającej na celu zbadanie fauny, flory i złóż geologicznych Wybrzeża Morza Białego i Oceanu Łodowatego. W latach 1840-1854 był nauczycielem matematyki w gimnazjum realnym w Warszawie, a w latach 1848-1854 również geometrii wykreslonej na Wydziale Budowlanym Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych.

W 1854 r. został inspektorem warszawskiego gimnazjum realnego. Represjonowany, został przeniesiony do Szechrzeszyna. W 1861 r. został członkiem Tymczasowej Rady Wychowania. Od 1862 r. był dyrektorem gimnazjum realnego, a następnie III gimnazjum w Warszawie. W 1864 r., ze względu na stosunek do powstania, został zdegradowany na stanowisko st. inspektora warszawskiego III gimnazjum. Za obronę młodzieży biorącej udział w demonstracji przeciw rusyfikacji przeniesiono go w 1870 r. na stanowisko inspektora I Pro-gimnazjum Warszawskiego. Od 1873 r. na emeryturze. W 1874 r. otworzył 4 klasową Szkołę Filologiczną, którą w 1876 r. przekształcił w 6 klasową szkołę realną, czynną od 1894 r.

Zmarł 28.04.1899r. w Warszawie.

Baltazar PAŚNIKOWSKI (1830-1863)

ksiądz, działacz niepodległościowy

Urodził się 03.01.1830 r. w Czemiernikach. W roku 1848 z listem pochwalnym przeszedł do 5 klasy Gimnazjum Męskiego w Lublinie. Naukę musiał przerwać ze względu na restrykt rządowy z 1848 r. zabraniający synom biedniejszej młodzieży miejskiej uczęszczania do gimnazjum. W tymże roku wstąpił do Seminarium Duchownego w Lublinie. W 1854 r. ukończył Akademię w Warszawie ze stopniem kandydata teologii. W roku 1853 został wyświęcony na księdza i objął funkcję wikariusza w Bełżycach. W 1855 roku został wikariuszem katedralnym w Lublinie. W 1861 przewodniczył stowarzyszeniu organizacji spiskowej przygotowującej powstanie. Do organizacji liczącej na Lubelszczyźnie 5000 członków, wciągnął duchowieństwo. Od 1862 pełnił funkcję naczelnika woj. lubelskiego. Aresztowany został w toku zebrania mającego na celu opóźnienie wybuchu powstania. Osadzony w twierdzy Zamość nie wydał w śledztwie organizacji.

W nocy 17.06.1863 r. znaleziono go w celi martwego. Przypisano wersję samobójstwa.

Gustaw PAWŁOWSKI (1842 – 1913)

pedagog, bibliotekarz, bibliograf

Urodził się w 1842 r. w Łukowie. W latach 1852-53 był uczniem ros. Gimnazjum Męskiego w Lublinie. W 1862 r. rozpoczął studia prawnicze w Szkole Głównej w Warszawie. W Narodowym Rządzie Powstańczym był sekretarzem Wydziału Spraw Zagranicznych. Zagrożony aresztowaniem wyjechał do Paryża, gdzie działał w Towarzystwie Naukowym Młodzieży Polskiej i Tow. Literacko-Naukowym. Pracował jako bibliotekarz w firmie wydawniczej A. Firmin-Didota. Zajmował się m.in. bibliografią poloników zagranicznych. Brał udział w międzynarodowym kongresie bibliograficznym w Paryżu w 1878 r. Wygrał konkurs bibliograficzny o nagrodę J. Ch. Bruneta otrzymując Krzyż Oficerski Legii Honorowej. Opracował zyciorysy bibliofilów i bibliografów francuskich, hiszpańskich i polskich. Publikował swoje prace w wielu czasopismach francuskich. W latach 1887 – 1892 sam redagował pismo „Le Polybiblion”. W latach późniejszych był nauczycielem w liceum Saint-Louis w Paryżu i egzaminatorem w Ecole Centrale pour les Langues Etrangere's. W latach 1898 – 1903 był członkiem „Komitetu Miejscowego Biblioteki Polskiej i Stacji Naukowej w Paryżu, której przekazał rękopisy swych prac i korespondencji.

Zmarł 23 lub 24.07.1913 r. w Paryżu.

Zygmunt PEŁCZYŃSKI (1920 - 1992)

ekonomista, naukowiec, społecznik

Urodził się 08.02.1920 r. w Strzemieszycach. W 1937 r. ukończył Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica. Rozpoczęte na KUL studia prawnicze przerwała wojna. W okresie okupacji niemieckiej działał w konspiracji. Po wojnie osiedlił się na Wybrzeżu i podjął pracę w „Portorbie”, a następnie w Zarządzie Portu Gdańsk. W 1946 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Handlu Morskiego, a po jej ukończeniu uzyskał magisterium w SGPiS w Warszawie. W latach 1950-1954 pracował w Zarządzie Portu Gdańsk-Gdynia, a następnie, aż do emerytury, jako kierownik Zakładu w Instytucie Morskim w Gdańsku. W latach 1960-1962 był też generalnym projektantem portów w Biurze Projektów Budownictwa Morskiego w Gdańsku. W 1969 r. uzyskał doktorat w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie, a później stopień docenta. Prowadził wykłady zleczone na Politechnice Gdańskiej oraz na tamtejszym Uniwersytecie. Na emeryturę przeszedł w 1981 r. ale pracował nadal jako ekspert, a ostatnio jako kierownik zespołu doradców ministra transportu i gospodarki morskiej. Przewodniczył komisji przygotowującej nową ustawę o portach morskich. Był autorem wielu opracowań w zakresie portów i gospodarki morskiej.

Od 1962 r. był aktywnym członkiem Towarzystwa Urbanistów Polskich, pełniąc różne funkcje zarówno w Zarządzie Oddziału Gdańskiego, któremu prezesował w latach siedemdziesiątych, jak i we władzach centralnych Towarzystwa. Przez wiele lat działał w Sądzie Koleżeńskim, którego przez kilka lat kadencji był przewodniczącym.

Za swą pracę zawodową otrzymał wiele odznaczeń, m.in. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznakę Zasłużonego Pracownika Morza i Złotą Odznakę Towarzystwa Urbanistów Polskich.

Nie należał do żadnej partii politycznej. Zyskał uznanie za bezkompromisowość i uczciwość w wygłaszaniu swych nie zawsze popularnych przekonań.

W 1980 r. był współtwórcą „Solidarności” i uczestnikiem Porozumienia Gdańskiego. Pisywał do prasy. Wypowiadał się na tematy, dotyczące społeczeństwa, polityki i historii. Pisywał również wiersze. Był aktywnym członkiem Stowarzyszenia Wychowanków swej szkoły. Pisywał do „Staszicaka”, informował o losach kolegów swego rocznika i był w stałym kontakcie z wieloma Staszicakami, mieszkającymi na Wybrzeżu.

Zmarł 01.10.1992 r. w Gdańsku.

Nikodem PĘCZARSKI (1814-1877)

matematyk

Urodził się 13.09.1814 r. w Piszczu. Uczył się początkowo w Łukowie, lecz „patent” ukończenia gimnazjum uzyskał w 1836 r. w Lublinie. Jako stypendysta odbył studia matematyczne i fizyczne w Instytucie Pedagogicznym w Moskwie i na Uniwersytecie Petersburskim.

W 1840 r. uzyskał stopień kandydata filozofii.

W Warszawie został wykładowcą geometrii analitycznej i wykreślnej w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych. W 1862 r. został adiunktem w Szkole Głównej, w 1864 – profesorem nadzwyczajnym, a w 1867 r. profesorem zwyczajnym.

Po 30 latach pracy w 1871 r. przeszedł na emeryturę. Działał aktywnie w Warszawskim Towarzystwie Dobroczynności.

Zmarł 25.12.1877 r. w Warszawie.

Maciej PIASECKI (1893 - 1973)

Prawnik, bankowiec, społecznik

Urodził się 02.02.1893 r. w Bukownicy, w pow. biłgorajskim. Po przeniesieniu się rodziców do Lublina uczęszczał do rosyjskiego Gimnazjum Męskiego. PO rewolucji 1905 r. przeszedł do prywatnej Szkoły Handlowej im. Vetterów, a następnie do Filologicznej Szkoły im. Staszica, gdzie w 1913 r. uzyskał świadectwo dojrzałości. Będąc uczniem Szkoły, należał do tajnych organizacji niepodległościowych OMN i ZET. Studia wyższe rozpoczął w Krakowie. Wstąpił do Polskiego Legionu Wschodniego. Wobec odmowy złożenia przysięgi na wierność Austrii, jako obcokrajowiec, trafił do obozu jenieckiego. Półtora roku później skierowany został do szpitala w Wiedniu i udało mu się powrócić do Lublina. Po odzyskaniu niepodległości, wstąpił do wojska i walczył w 1920 r. w 3 Dywizjonie Artylerii Konnej. Po wojnie rozpoczął pracę w Oddziale Banku Łódzkiego w Lublinie oraz studia na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Lubelskiego. W 1928 r. złożył dodatkowe egzaminy na Uniwersytecie UJK we Lwowie uzyskując tytuł magistra. W 1928 r. przeszedł do pracy w Banku Rolnym w Lublinie, zostając wkrótce stanowisko prokurenta. Od 1930 r. prowadził wykłady w zakresie bankowości na KUL.

Poza pracą zawodową udzielał się społecznie. Działał w Związku Robotniczym, Związku Legionistów, Związku Naprawy Rzeczypospolitej, Obozie Zjednoczenia Narodowego. Był radnym w Radzie m. Lublina i ławnikiem z listy BBWR.

W okresie okupacji pracował nadal w Banku Rolnym, biorąc równocześnie czynny udział w ruchu oporu (ZWZ-AK). Po wyzwoleniu objął stanowisko dyrektora Banku Rolnego w Lublinie oraz wznowił wykłady na KUL. Pełnił funkcję wiceprezesa Towarzystwa Przyjaciół KUL oraz współpracował przy odbudowie Katedry Lubelskiej.

W 1949 r. zwolniono go ze stanowiska dyrektora Banku, zarzucając mu, że działał na szkodę PRL. Wysiedlono go z mieszkania z zakazem pracy w Lublinie do 1954 r. Podejmował pracę w różnych przedsiębiorstwach w Warszawie, stale inwigilowany przez UB.

Zrehabilitowany w 1956 r., nie został przywrócony do pracy i w 1958 r. przeszedł na emeryturę.

Za pracę społeczną w okresie międzywojennym został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Zmarł w 1973 r. w Lublinie.

Jerzy PIEŚNIAROWICZ (1920-1978)

poeta, tłumacz, reżyser teatralny

Urodził się 07.01.1920 r. w Jekaterynosławiu na Ukrainie. Od 1931 r. uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie, które ukończył w 1938 r., wyróżniając się szczególnymi uzdolnieniami w zakresie przedmiotów humanistycznych. Jako poeta debiutował na łamach międzyszkolnego czasopisma „W Słońce”. Publikował też w „Kuzni Młodych”, „Promie” i „Kamienie” – wiersze i przekłady z ukraińskiego. W 1938 r. zdobył i nagrodę na konkursie polonistycznym dla maturzystów, zorganizowaną przez PAL. Po maturze rozpoczął studia polonistyczne na LUW, aktywnie uczestnicząc w stołecznym życiu literackim. W okresie okupacji pracował w Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Lublinie, a następnie przebywał w Nałęczowie, gdzie był nauczycielem języka polskiego w tamtejszej Szkole Spółdzielczości Rolniczej. Działał w Batalionach Chłopskich. Od października 1944 r. pracował w Lublinie w Departamencie Kultury i Sztuki PKWN oraz w redakcji literackiej Polskiego Radia. W latach 1940-48 pracował w redakcjach „Życia Lubelskiego” i „Gazety Lubelskiej”. W latach 1948-50 był kierownikiem artystycznym i reżyserem Zespołu Żywego Słowa Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”. Był też asystentem reżysera w Lubelskim teatrze im. J. Osterwy.

W 1950 r. przeniósł się do Krakowa, gdzie na UJ uzyskał stopień magistra polonistyki. Od 1952 r. związał się z Rzeszowem, gdzie pełnił funkcję Kierownika Literackiego Teatru Ziemi Rzeszowskiej im. W. Siemaszkowej. Reżyserował też przedstawienia i przygotowywał adaptacje teatralne i przekłady sztuk z języka rosyjskiego, ukraińskiego, słowackiego i czeskiego.

W 1967 r. był jednym z założycieli rzeszowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Przez rok był jego prezesem. Współpracował z redakcjami „Kamieny”, „Kwartalnika Rzeszowskiego” i miesięcznika „Profile”. Pośmiertnie wydano jego „Kartki z dziejów rzeszowskiego teatru”, oraz tom jego poezji z lat 1936-46. Dwukrotnie otrzymał nagrodę za upowszechnianie sztuki teatralnej i pracę w amatorskim życiu artystycznym.

Zmarł 13.01.1978 r. w Rzeszowie.

Edward PINKIEWICZ (1918 - 1999)

doktor weterynarii

Urodził się 23.02.1918 r. w Górkach Kluczkowickich, w pow. puławskim. Liceum Państwowe im. St. Staszica ukończył w 1939 r. W październiku 1944 r. rozpoczął studia na Wydziale Weterynaryjnym UMCS w Lublinie. Uzyskał dyplom lekarza weterynarii w 1949 r. Jeszcze w 1948 r. został zaangażowany jako młodszy asystent w Klinice Chorób Wewnętrznych Wydziału Weterynarii UMCS. W roku później został starszym asystentem, a w 1951 r. uzyskał stopień doktora. W 1954 r. przyznano mu tytuł adiunkta. W 1960 r., jako stypendysta Fundacji Rockefellera przebywał w Wiedniu, w Klinice Chorób Wewnętrznych Zwierząt w tamtejszej Wyższej Szkole Weterynaryjnej. Habilitował się i uzyskał stopień docenta w 1960 r. Od 1964 r. był kierownikiem Katedry Chorób Wewnętrznych Zwierząt WSR, a następnie AR w Lublinie.

Zmarł w 1999 r. w Lublinie.

Tadeusz PIOTROWSKI (1858-1918)

bankowiec, działacz społeczny i polityczny

Urodził się 27.12.1858 r. w Żulicach, w pow. tomaszowskim. Lubelskie Gimnazjum Męskie ukończył w roku 1878. Studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim. Pracował początkowo w Banku Handlowym S.A. w Warszawie. W 1898 r. otrzymał stanowisko dyrektora oddziału tego banku w Lublinie. W latach 1903-1915 był honorowym radnym Magistratu. W 1915 r. został wybrany do Zarządu Miejskiego Obywatelskiego, którego to wyboru nie przyjął. W okresie okupacji austriackiej działał w Wydziale Żywnościowym Komitetu Ratunkowego przy Magistracie. W 1916 r. został członkiem Rady Przybocznej przy komisarzu rządowym. Był członkiem Resursy Kupieckiej i Lubelskiego Towarzystwa Dobroczynności. W latach 1906-1910 opiekował się Szpitalem Św. Jana Bożego. W 1903 r. został prezesem Lubelskiego Towarzystwa Muzycznego. Szczególnie działał na rzecz rozwoju miasta. Doprowadził do uporządkowania Placu Litewskiego, budowy Alei Lipowej, odnowienia pomnika Unii Lubelskiej, ratowania fresków w kaplicy zamkowej. Działał na rzecz szkolnictwa, młodzieży, bibliotekarstwa i muzealnictwa.

Zmarł 23.05.1918 r. w Lublinie.

Maria PLISZCZYŃSKA-BRENNENSTUHL (1930-1994)

otolaryngolog

Urodziła się 14.06.1930 r. w Lublinie. Państwowe Liceum im. St. Staszica w Lublinie ukończyła w 1948 r., po czym odbyła studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Lublinie. Po ich ukończeniu w 1953 r. rozpoczęła pracę w Szpitalu Klinicznym Nr 3 w Lublinie. W latach 1954-61 pracowała w Klinice Laryngologicznej Akademii Medycznej w Lublinie w charakterze asystenta, starszego asystenta i adiunkta. Specjalizację pierwszego stopnia z laryngologii uzyskała w 1955 r., a drugiego w 1958 r., w zakresie otolaryngologii dziecięcej. Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskała w 1967 r., zaś doktora habilitowanego – w 1967 r. W 1985 została mianowana profesorem nadzwyczajnym. W latach 1961-84 kierowała Kliniką Otolaryngologii Dziecięcej Instytutu Pediatrii. Jej dorobek naukowy obejmuje około 50 prac z zakresu badań i metod operacyjnych w otolaryngologii.

Od 1975 r. była członkiem Stronnictwa Demokratycznego. Za całokształt pracy naukowej i społecznej odznaczona była Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, Odznaką „Za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia „Przyjaciół Dziecka”, „Za zasługi dla Lubelszczyzny”, Odznaką Honorową Akademii Medycznej i wieloma innymi wyróżnieniami.

Zmarła 01.02.1994 r. w Lublinie.

Ryszard PODAREWSKI (1908-1972)

Mechanik konstruktor

Urodził się 11.11.1908 r. w Kijowie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1927 r., po czym wstąpił na Wydział Mechaniczny Politechniki Warszawskiej. Po podyplomie w 1930 r. był konstruktorem w wojskowym Instytucie Badań Inżynierii w Warszawie. Kierował zespołem, który opracowywał oryginalne konstrukcje pojazdów pancernych. W latach 1936-1937 był konstruktorem Zakładów PZL na Okęciu. W 1936 r. uzyskał dyplom inżyniera mechanika. Od 1937 r. pracował w Biurze Studiów Państwowych Zakładów Inżynierskich. W 1939 r. ewakuowany do Pińska, powrócił do Warszawy. Pracował w handlu i mechanice. W 1945 r. wykładał w Szkole Inżynierskiej Wawelberga i Rotwanda. Projektował ciągniki dla Ursusa. Od 1946 r. objął funkcję kierownika biura konstrukcyjnego Przedsiębiorstwa Instalacji Stylonowej w Jeleniej Górze. Opracował i uruchomił produkcję włókien sztucznych w oparciu o samodzielnie opracowaną technologię. W latach 1947-1949 był tam dyrektorem technicznym. Od 1949 r. był profesorem Politechniki Wrocławskiej. Od 1954 r. przeszedł do pracy w Politechnice Warszawskiej jako profesor kontraktowy. W 1956 r. został dyrektorem technicznym Instytutu Jądrowego w Świerku. W 1959 r. został prodziekanem na PW oraz wykładowcą w Wojskowej Akademii Technicznej.

Zmarł 10.03.1972 r. w Warszawie.

Zbigniew PODOBIŃSKI (1916-1992)
Farmaceuta

Urodził się 27.12.1916 r. we Frampolu. Maturę uzyskał w 1934 r. w Państwowym Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. Należał do harcerstwa i samorządu szkolnego. Studiował w Warszawie uzyskując w 1939 r. dyplom magistra farmacji. Poważnie ranny we wrześniu 1939 r., w okresie okupacji pracował w aptece, będąc jednocześnie żołnierzem AK. Zajmował się zaopatrzeniem sanitarnym przy Inspektoracie Lublin.

Zmobilizowany w 1944 r., został przydzielony do szpitala wojskowego, a następnie Samodzielnego Batalionu 9 Dywizji Piechoty. Przeżył okrażenie pod Dreznem. Służbę wojskową zakończył w randze kapitana, jako kierownik składnicy środków chemiczno-farmaceutycznych w Krakowie.

Po demobilizacji w 1947 r. pracował jako kierownik aptek m.in. w Parczewie, Słupsku i Stargardzie Szczecińskim. Był inspektorem farmacji, zastępcą dyrektora do spraw aptek Koszalińskiego Przedsiębiorstwa Aptek. Do emerytury pracował w aptece kolejowej przy ZNTR (1977 r.). Otrzymał wiele odznaczeń i medali zarówno za udział w wojnie jak i za pracę zawodową.

Zmarł 01.11.1992 r. w Stargardzie Szczecińskim.

Jan POPLAWSKI (1854 - 1908)

polityk, publicysta

Urodził się 17.01.1854 r. w Bystrzejowicach k/ Lublina. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1872 r., po czym rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim. W 1877 r. był współzałożycielem konspiracyjnej organizacji młodzieżowej, powiązanej z galicyjską Konfederacją Narodu Polskiego. Aresztowany w 1878 r. był więźniem X. Pawilonu Cytadeli Warszawskiej i po procesie został zesłany na 8 lat do Wiatki. Ułaskawiony dzięki staraniom matki, powrócił w 1882 r. do Warszawy. Podjął działalność publicystyczną w redakcji „Prawdy”, a następnie w tygodniku „Głos”. Był organizatorem obchodów rocznic Konstytucji 3 Maja i Powstania Kościuszkowskiego. W swych publikacjach szerzył idee „unarodowienia” ludu, jako warunku odzyskania niepodległości. Zwolennikom pracy organicznej zarzucał, że w pogoni za dobrami materialnymi zatracają poczucie narodowe i przyjmują postawę ugodową. W 1887 r. po powstaniu Ligi Narodowej został jej krajowym komisarzem. Wspólnie z R. Dmowskim i Z. Balickim doprowadził do powstania w 1893 r. Ligi Narodowej.

W 1894 r. po zamknięciu „Głosu” - został aresztowany i przesiedział kilka miesięcy w Cytadeli. Zwolniony za kaucją, przedostał się nielegalnie do Galicji. Współredagował tam z R. Dmowskim od 1896 r. „Przegląd Wszechpolski”. Redagował też pismo „Polak”, przeznaczone głównie dla wsi w zaborze rosyjskim. W latach 1901-1903 redagował we Lwowie dziennik narodowo-demokratyczny „Więć XX”. W latach 1893-1906 był członkiem Komitetu Centralnego Ligi Narodowej. Po rewolucji 1905 r. powrócił do Warszawy, gdzie wraz z R. Dmowskim redagował endecki dziennik „Gazeta Polska”.

Rzecznik i propagator jedności ziem polskich, obawiał się zagrożenia w równym stopniu od Niemiec i Rosji. Nie dostrzegał istotnych źródeł antagonizmów: polsko-ukraińskiego i polsko-litewskiego. Domagał się ekonomicznego i kulturalnego umacniania się żywiołu polskiego i kulturalnego wynaradawiania ludności ukraińskiej, białoruskiej i litewskiej. Nie głosił, tak jak Dmowski, haseł antysemitycznych, uważając za możliwą pełną asymilację Żydów w społeczeństwie polskim. Był rzecznikiem odrodzenia Polski w granicach z przed 1772 r. z całym zaborem pruskim, Prusami Wschodnimi i Górnym Śląskiem.

Był autorem wielu artykułów, częściowo opublikowanych pośmiertnie w „Pismach Politycznych” i „Szkicach Literackich” (1910).

Zmarł 12.03.1908 r. w Warszawie.

Leon PRZANOWSKI (1844 – 1924)

ziemianin, powstaniec, działacz społeczny

Urodził się w 1844 w Celejowie. Gimnazjum Lubelskie ukończył w 1860 r. Był studentem Instytutu Politechnicznego w Puławach. Po wybuchu Powstania Styczniowego walczył w oddziałach Zakrzewskiego, Borełowskiego „Lelewela” i Czachowskiego. Walczył pod Chruśliną, Korytnicą, Różą, Panasówką, Batorzem i Rybnicą. Awansował na porucznika. Po upadku powstania wyjechał do Belgii i studiował w Gandawie. W 1869 r. powrócił do kraju. Został aresztowany, ale zwolniony na skutek amnestii. Przebywał jednak pod nadzorem policji. Osiadł na wsi i gospodarował. W 1906 r. powrócił na stałe do Lublina, czynnie uczestnicząc w życiu społecznym i gospodarczym miasta. Od 1906 r. był prezesem Oddziału Lubelskiego Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. W latach 1918 – 1920 był prezesem Towarzystwa Dobroczynności w Lublinie.

Zmarł w 1924 r. w Lublinie.

Walerian PRZEWŁOCKI (1828 - 1895)

żołnierz, emigrant, zakonnik

Urodził się 11.12.1828 r. we wsi Zimno, w pow. tomaszowskim. Rosyjskie Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1847 r. W 1849 r. w randze ppor. 1 p. ułanów wziął udział w powstaniu węgierskim. W Szumli (Bułgaria) wstąpił do Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. W 1850 r. przebywał we Francji i w Anglii. W czasie wojny krymskiej walczył po stronie tureckiej w 5 p. ułanów, w Polskiej Dywizji Kozaków Sułtańskich w stopniu porucznika. Po wojnie osiadł przejściowo w Bułgarii. Zajmował się tam rolnictwem, kupiectwem i budową dróg. Zaangażował się w obronę uciemiężonego narodu bułgarskiego. Zetknął się tam z działalnością polskich Zmartwychwstańców. Przebywając w Turcji prowadził zbórkę na Polską Szkołę Wojskową w Genui. W 1872 r. był członkiem Wydziału Zarządzającego Stowarzyszenia Emigracji Polskiej na Wschodzie.

Po wybuchu Powstania Styczniowego trafił przez Francję do Lwowa. Mianowany przez Rząd Narodowy Komisarzem Wojskowym, walczył w stopniu majora w oddziale Zygmunta Miłkowskiego. Wziął udział w nieudanej próbie przebicia się przez Besarabię do Polski. Ścigany przez władze rosyjskie w 1864 r. wstąpił do Zgromadzenia Księży Zmartwychwstańców w Rzymie. Śluby zakonne złożył w 1866 r., a święcenia kapłańskie otrzymał w 1867 r. W roku później uzyskał tytuł doktora teologii. Prowadził nadal ożywioną działalność niepodległościową, kierując Polaków do armii Garibaldiego. Projektował utworzenie organizacji szerzących idee niepodległościowe i zbórkę pieniędzy na rzecz przyszłej rewolucji w Polsce. Pracował jako kapelan Zgromadzenia Sióstr Niepokalanek w Jazłowcu. W 1874 r. powołany został na prokuratora generalnego Zgromadzenia i wrócił do Rzymu. W 1883 r. skierowany został do Adrianopola w europejskiej części Turcji, gdzie został przełożonym domu zakonnego misji polskiej oraz dyrektorem gimnazjum założonym przez Zmartwychwstańców dla Bułgarów. W 1887 r. został generałem Zgromadzenia.

Działał nadal aktywnie w życiu zakonnym oraz na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości. Pozostawił w rękopisie wspomnienia: „Dziennik z lat 1883-1894” oraz „Listy z podróży zaatlantyckiej” (1891).

Zmarł 17.05.1895 r. w Rzymie.

Edward PRZEWÓSKI (1851-1895)

adwokat, krytyk literacki, publicysta, działacz socjalistyczny

Urodził się 29.08.1851 w Siedlcach. Do Gimnazjum chodził początkowo w Siedlcach, ukończył je jednak w Lublinie, po czym studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Wyjeżdżał też do Szkoły Rolniczej w Żabikowie oraz studiował ekonomię polityczną. W 1875 r. wrócił do Warszawy i podjął aplikację adwokacką. W poglądach zbliżył się do socjalizmu. W 1879 r. przeniósł się do Lwowa i tu miał liczne zatargi z policją i sądem. W 1884 r. odstawiono go pod konwojem do granicy szwajcarskiej. Udał się do Genewy, a następnie do Paryża. Nie uzyskał pozwolenia na powrót do Królestwa. Mieszkał w Humaniu i Kijowie. Przez 7 lat przebywał pod nadzorem policyjnym. Od 1894 roku, ze względu na zły stan zdrowia, był guwernerem w guberni kijowskiej.

Zmarł 21.05.1895 r. w Kijowie.

Józef PUACZ (1863-1927)

Artysta malarz

Urodził się 27.11.1863 r. w Staropolu k/Częstochowy. Gimnazjum Męskie ukończył w Lublinie. Malarstwo studiował w latach 1884-1889 w Krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, a następnie przez 2 lata w Monachium. W 1892 r. osiadł w Warszawie.

Preferował malarstwo sztalugowe, kostiumowe sceny rodzajowe i malarstwo portretowe. Od 1925 r. był nauczycielem rysunku w Piasecznie k/Warszawy oraz w Piotrkowie Trybunalskim.

Zmarł 21.10.1927 r. w Piotrkowie.

Jerzy PUSZCZA-SZYDŁOWSKI (1920-1992)
Lekarz

Urodził się 20.08.1920 r. w Lublinie. Liceum im. St. Staszica w Lublinie ukończył w 1939 r. W sierpniu tegoż roku wyjechał na obóz Junackich Hufców Pracy do Goniądza nad granicą Prus Wschodnich. Kompanię junacką zmobilizowano i przetransportowano do Lidy, gdzie przy 77 p.p. utworzono kompanię Szkoły Podchorążych. Po agresji sowieckiej bronił Grodnia i przedostał się na Litwę, gdzie został internowany. Wywieziono go za Murmańsk do budowy lotniska. We wrześniu 1941 r. wstąpił do formowanej w ZSRR Armii Polskiej. W 1942 r. dostał się do Anglii z przydziałem jako technik radarowy. Służbę wojenną odbywał do 1943 r. w 316 Dywizjonie Myśliwskim-Warszawskim. Wojnę zakończył jako plutonowy podchorąży. Studiował angielski na Uniwersytecie Cambridge. Do kraju wrócił w 1946 r., a w 1951 r. ukończył studia medyczne na UMCS, pracując też jako lektor języka angielskiego. Pracował 3 lata w Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 1 i uzyskał specjalizację I stopnia w radiologii. Był następnie lekarzem wojskowym. Pracował też w Instytucie Medycyny Pracy i Higieny Wsi, oraz w Wojewódzkiej Stacji Krwiodawstwa. W 1962 r. ukończył specjalizację II stopnia. Od 1964 r. związał się z Kolejową Służbą Zdrowia. Dwukrotnie, łącznie przez 5 lat był lekarzem w Nigerii.

Zmarł 15.03.1992 r. w Lublinie.

Ryszard RACHWALD (1914-1993)
Prawnik

Urodził się 26.11.1914 r. w Mińsku Mazowieckim. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica ukończył w 1934 r., a następnie podjął studia prawnicze na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Brał aktywny udział w organizacjach studenckich oraz kongresach młodzieży akademickiej w Helsinkach, Budapeszcie i Bukareszcie. Studia ukończył w 1939 r. Powołany do wojska w 1939 r. został skierowany do Łucka na przeszkolenie w ramach formacji Obrony Narodowej. We wrześniu 1939 r. służył w kompanii wartowniczej w Zdołbunowie. Udało mu się przedostać do Lublina, gdzie odbył aplikację sądową i pracował w Komitecie powiatowym Rady Głównej Opiekuńczej. W 1944 r. wyjechał do Krakowa, gdzie wstąpił do Armii Krajowej i odbył przeszkolenie w Leśnej Szkole Podchorążych. Po wyzwoleniu aplikował w kancelarii adwokata Bielskiego, a następnie otworzył własną kancelarię. Do przejścia na emeryturę pracował w Zespole Adwokackim, zajmując się w znacznej mierze sprawami w sądach wojskowych.

Czynnie udzielał się w życiu koleżeńskim, organizując coroczne zjazdy kolegów ze swej klasy.

Zmarł 29.05.1993 r. w Lublinie po długiej chorobie.

Jerzy RADLIŃSKI (1916-2000)
Oficer zawodowy – komandos

Urodził się 31.12.1916 r. w Lublinie. Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica ukończył w 1937 r. Był wyróżniającym się sportowcem, zwłaszcza w lekko-atletyce. Wstąpił następnie do Szkoły Podchorążych Piechoty w Komorowie. Kampanię wrześniową przeszedł w stopniu porucznika. Zagarnięty przez wojska sowieckie uciekł z transportu jenieckiego i przedarł się do Lublina. Przez Słowację i Węgry przedostał się do Francji i w 1940 r. walczył w jej obronie. Po internowaniu w Szwajcarii zbiegł do Anglii i przydzielony do II Korpusu walczył w wojskach spadochronowych we Włoszech, awansując do stopnia kapitana. Po rozformowaniu Wojska Polskiego na Zachodzie, pozostał na uchodźstwie, pracując w różnych zawodach na terenie Anglii i Szwajcarii. Dwukrotnie przebywał na rocznych kontraktach w Libii, nadzorując rozminowywanie terenów walk z II Wojny Światowej. W 1973 r. powrócił do Kraju. Zamieszkał początkowo w Kościeliskach, później w Podkowie Leśnej, w końcu zaś powrócił do Lublina.

W 1995 r. powołał fundację rodzinną – Radlińskich i Mościbrodzkich dla uczczenia pamięci brata – Brunona, rozstrzelanego w okresie okupacji. Coroczne nagrody z tego funduszu przeznaczone są dla najbiedniejszych maturzystów Szkoły z języków – francuskiego i angielskiego.

Zmarł 16.07.2000 r. w Lublinie.

Jan RADOMIŃSKI (1687-1756)

jezuita, spowiednik królewski

Urodził się 10.06.1687 r. w Prusach. Po ukończeniu klasy retoryki wstąpił w 1702 r. do zakonu jezuitów. Po odbyciu nowicjatu w Krakowie studiował w latach 1704-1707 filozofię w Kolegium Jezuickim w Lublinie pod kierunkiem Andrzeja Ozgi.

Praktykę nauczycielską odbywał w Krośnie, Samborze i Ostrogu. W latach 1711-1715 studiował teologię w Krakowie. W 1714 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Prawo zakonne studiował w roku 1716/17 w Jarosławiu.

Pracował w szkolnictwie jezuickim w Krośnie, Jarosławiu, Poznaniu i Kaliszu. W 1732 r. wyjechał do Francji.

Był spowiednikiem Królowej Katarzyny z Opalińskich Leszczyńskiej oraz Królowej Francji – Marii z Leszczyńskich, żony Ludwika XV.

Zmarł 18.01.1756 r. w Wersalu.

Augustyn RAKOWSKI (1900-1972)

Pedagog

Urodził się 27.05.1900 r. we wsi Zgoda, w woj. Lubelskim. W 1922 r. ukończył Państwowe Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie, po czym studiował na Wydziale Mat.-Fizycznym U.W. Po ukończeniu studiów w 1927 r. pracował jako nauczyciel matematyki w Gimnazjum w Rybniku. W okresie okupacji był nauczycielem w prywatnej szkole ogólnokształcącej w Lublinie. Od 1944 r. był wykładowcą w Gimnazjum i Liceum im. J. Zamojskiego w Lublinie. Od 1950 r. był kierownikiem Sekcji Fizyki Okręgowego Ośrodka Metodycznego w Lublinie. Wprowadził do praktyki pedagogicznej badania testowe, za co otrzymał III nagrodę ogólnopolską. Prowadził wykłady z optyki na kursach centralnych dla nauczycieli fizyki. W 1964 r. był członkiem Komisji Rekrutacyjnej na studia inżynierskie.

Na emeryturę przeszedł w 1972 r. Był autorem wielu artykułów naukowych. Odznaczony był medalem 10-lecia PRL, Srebrnym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarł 14.10.1972 r.

Wiktor RAKOWSKI (1903-1976)

Pedagog

Urodził się 25.05.1903 r. w Opolu Lubelskim. Gimnazjum im. Stanisława Staszica ukończył w 1922 r. Studiował medycynę na U.J. w Krakowie, a następnie biologię i chemię na tamtejszym Wydziale Filozoficznym. Po ukończeniu studiów w 1926 r. rozpoczął pracę nauczycielską w Rudzie Śląskiej, Lublinie i Żorach, gdzie był dyrektorem państwowego gimnazjum. Lata okupacyjne spędził w Lublinie, pracując w gimn. Sobolewskiej do chwili jego likwidacji przez okupanta. Pracował do końca wojny jako ślusarz w warsztacie mechanicznym, a następnie prowadził sklep branży sanitarnej.

Od 1.09.1944 r. rozpoczął pracę w Szkole Chemicznej.

W 1950 r. otrzymał nominację na z-cę dyrektora, a od 1955 r. był dyrektorem Technikum Chemicznego. W latach 60-tych przeprowadził rozbudowę budynku szkolnego. Na emeryturę odszedł 31.08.1976 r.

Za zasługi w pracy pedagogicznej był odznaczony Orderem Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, oraz wieloma wyróżnieniami branżowymi.

Zmarł 18.10.1976 r. w Lublinie.

Apolinary REPS (1920 - 1944)

żołnierz ZWZ-AK i LWP

Urodził się w 1920 r. Do roku szkolnego 1937-1938 (włącznie) uczęszczał do Państwowego Gimnazjum i Liceum im. St. Staszica w Lublinie. W okresie okupacji ukończył konspiracyjną podchorążówkę. Należąc do ZWZ-AK używał pseudonimu „Żegota”. W końcu 1942 lub początku 1943 r. został aresztowany przez gestapo i osadzony na Zamku Lubelskim. Udało mu się jednak uciec i wówczas związał się na stałe z partyzantką. Został zastępcą dowódcy specjalnego oddziału Inspektoratu AK „Lublin” - Sarkinsona - „Szarugi”. Zadaniem oddziału było przyjmowanie zrzutów. 31.01.1944 r., wraz z grupą około 30 partyzantów z oddziału „Szarugi” został skierowany w rejon Kijan do odbioru planowanych zrzutów. 2 lutego grupa dotarła do Marysina pod Lublinem, gdzie zatrzymała się na nocleg. Wiadomość o tym dotarła do Niemców, którzy mieli ćwiczyć na pobliskim poligonie. W walce, która się wywiązała zginęło 20 partyzantów. „Żegota” został ranny, ale udało mu się ukryć. Po wyleczeniu w Lublinie, w sierpniu 1944 r. dołączył do zdziesiątkowanego oddziału „Szarugi”. Sarkinson przyjął propozycję przedstawicieli Armii Berlinga, aby polscy partyzanci, po rozbrojeniu, utworzyli 8 Dywizję Piechoty pod jego dowództwem. W końcu sierpnia wraz z kilkudziesięcioma żołnierzami znalazł się w rejonie formowania 8 DP, w miejscowości Mordy. „Żegotę” awansowano do stopnia kapitana. Pełnił funkcję instruktora taktyki w Szkole Oficerskiej 2 Armii WP.

W dniu 12 października po obsadzeniu większości stanowisk dowódczych przez oficerów sowieckich, Reps wraz z innymi polskimi oficerami został aresztowany i przewieziony do Kąkolewnicy, gdzie mieścił się sztab 8 DP. 30.12.1944 r. został postawiony przed sądem wojskowym i skazany na śmierć. Po odmowie ułaskawienia, w grupie 8 skazanych został rozstrzelany w lesie - uroczysku Baran.

Ludwik RESKE (1910-1997)

Prawnik

Urodził się 29.05.1910 r. w Lublinie. Świadcetwo dojrzałości uzyskał w 1931 r. w Państwowym Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie. Brał czynny udział w ruchu harcerskim. W 1935 r. otrzymał dyplom magistra praw na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W czasie studiów od 1934 r. pracował w Kuratorium Szkolnym w Lublinie. Od 1935 r. był aplikantem przy Sądzie Apelacyjnym w Lublinie.

Po okupacji, w 1944 r. rozpoczął pracę w resorcie sprawiedliwości PKWN. Przeniesiony w 1945 r. do Warszawy, pracował na różnych stanowiskach w Ministerstwie Sprawiedliwości, pełniąc ostatnio funkcję dyrektora Gabinetu Ministra. W 1952 r. przeszedł do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie, gdzie pracował jako sędzia, a następnie wiceprezes. W 1967 r. został oddelegowany do Ministerstwa Sprawiedliwości. W latach 1974-1976 pracował w Centralnym Rejestrze Skazanych, skąd odszedł na emeryturę.

Ludwik Reske aktywnie uczestniczył w życiu politycznym i społecznym. W 1945 r. był członkiem P.P.S., a od 1948 r. członkiem PZPR. Był członkiem Zarządu Głównego Zw. Zaw. Pracowników Państwowych oraz członkiem Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich. Pracował również społecznie w ruchu pracowniczych ogrodów działkowych.

Ludwik Reske odznaczony był najwyższymi odznaczeniami państwowymi i związkowymi.

Zmarł 16.12.1997 r. w Warszawie.

Jan RIABININ (1878-1942)

Archiwista, historyk Lublina

Urodził się 22.08.1878 r. w Lublinie. Rosjanin. Uczęszczał do Gimnazjum Męskiego w Lublinie. Jego nauczycielem był Hieronim Łopaciński. Od 1894 r. kontynuował naukę w Moskwie, kończąc tam gimnazjum klasyczne, a w latach 1901-1904 studiował historię na Uniwersytecie Moskiewskim. W latach 1904-1918 pracował w Archiwum Głównym w Moskwie. Do Polski wrócił w 1921 r. Pracował w archiwum kieleckim, a następnie w Archiwum Państwowym w Lublinie. Na emeryturę przeszedł w 1938 r.

W okresie moskiewskim zainteresowania skupiał na dziejach Polski. Przyczynił się do uporządkowania archiwaliów polskich. W Lublinie, pełniąc obowiązki archiwisty, przygotowywał liczne opracowania historyczne, głównie dotyczące dziejów miasta. Brał aktywny udział w pracach Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie.

Zmarł w 1942 r. w Lublinie.

Wojciech ROKICKI (1914-1988)
Prawnik, partyzant

Urodził się 30.11.1914 r. w Piaskach k/Lublina. Maturę w Państwowym Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie zdał w 1935 r. Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Tomaszowie Lubelskim ukończył w 1936 r. Rozpoczął pracę w Zarządzie Miejskim w Lublinie oraz studia na Wydziale Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zmobilizowany w sierpniu 1939 r., brał udział w obronie Warszawy, w 5 kampanii p.lot CKM, awansując na podporucznika. Odznaczony został wówczas Krzyżem Walecznych.

Po kapitulacji stolicy powrócił do pracy w Zarządzie Miejskim w Lublinie. W październiku 1939 r. brał udział w organizowaniu grupy młodzieży akademickiej „Żołnierz Armii Polskiej”. Związał się następnie z Z.W.Z. Od 1942 r. pełnił w podziemiu funkcję oficera broni w Obwodzie AK Lublin – Powiat, a następnie adiutanta Komendanta Obwodu. W 1943 r. utworzył partyzancką grupę specjalną do zwalczania zdrajców i kolaborantów. Oddziałem tym dowodził do końca okupacji. Po zetknięciu się z Armią Czerwoną i rozbrojeniu przeniósł się czasowo na Ziemię Zachodnie, a następnie, aż do emerytury, pracował w przedsiębiorstwach budowlanych w Lublinie. Był odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari V Klasy, Krzyżem Partyzanckim i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarł 08.08.1988 r. w Lublinie.

Antoni ROSTWOROWSKI (1871-1934)

Ziemianin i działacz społeczny

Urodził się 27.12.1871 r. w Milejowie. Gimnazjum Męskie w Lublinie ukończył w 1891 r. W latach 1891-1895 r. odbył studia rolnicze w Halle. Doktoryzował się tam na Wydziale Filozoficznym. Od 1895 r. zarządzał majątkiem rodzowym, który poszerzył o dobra jaszczowskie. Nabył też majątek Kębło k/Nałęczowa, gdzie się ostatecznie osiedlił. Łącznie posiadał ponad 3.000 ha gruntów. W sposób bardzo postępowy racjonalizował gospodarkę. Wybudował kolejkę wąskotorową dla transportu wewnętrznego. Wdrażał meliorację terenów bagiennych. Zajmował się hodowlą zwierząt, także nutrii, nasiennictwem oraz wprowadzał uprawę soi.

Był prezesem Towarzystwa Akcyjnego Cukrowni „Milejów”, członkiem Rady Lubelskiego Towarzystwa Rolniczego. Animator społecznych stowarzyszeń rolniczych – kółek rolniczych, spółdzielczości mleczarskiej, straży pożarnych, szkolnictwa wiejskiego. Finansował powstanie Towarzystwa Szkoły Lubelskiej. Z przekonań narodowy-demokrata. Współzałożyciel organu SDN „Głos Lubelski”. Był przyjacielem R. Dmowskiego.

W 1920 r. organizował w Lublinie samoobronę cywilną. Należał do głównych organizatorów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Był działaczem katolickim, uzyskał tytuł szambelana papieskiego.

Zmarł 06.11.1934 r.

Jerzy RUTKOWSKI (1922-1996)

żołnierz, ubezpieczeniowiec

Urodził się 15.06.1922 w Równem na Polesiu. Świadectwo dojrzałości uzyskał w Liceum im. St. Staszica w Lublinie w 1939 r. Wojna zastała go w Junackich hufcach pracy. Brał udział w obronie Gródna. Po wycofaniu na Litwę został internowany i przejęty przez NKWD. Na półwyspie Kola budował lotnisko. Wstąpił do Armii Polskiej w Tatiszczewie, gdzie ukończył podchorążówkę. Przez Uzbekistan dostał się do Iranu i Iraku, gdzie organizowano II Korpus. W 1943 r. otrzymał skierowanie do wojsk spadochronowych i przez Syrię, Palestynę i Egipt dotarł do Szkocji. W ramach akcji „Market Garden” dowodził plutonem i brał udział w bitwie pod Arnhem. Awansowany został na podporucznika. Służył w jednostkach okupujących Niemcy, był oficerem demobilizacyjnym. W 1947 r. osiadł w Anglii, ale w 1950 r. wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Pracował ciężko w rolnictwie, a później w ubezpieczeniach. Od 1970 r. prowadził własną firmę ubezpieczeniową w Thomson w Georgii.

Utrzymywał stały kontakt z Krajem i brał udział w spotkaniach maturzystów 1939 roku.

Zmarł 06.04.1996 r. w Thomson.

Bolesław RYSAK (1908-1990)

Ekonomista

Urodził się 24.11.1908 r. w Lublinie. Był uczniem Państwowego Gimnazjum im. St. Staszica w Lublinie w latach 1920-1929. Przerwał naukę w 7 klasie ze względu na wiek poborowy. Po odbyciu służby wojskowej pracował na stanowiskach sekretarza lubelskich szkół, przygotowując się do złożenia eksternistycznego egzaminu dojrzałości, który zdał w 1936 r. przed Komisją Egzaminacyjną Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego. Od 1937 r. studiował prawo i ekonomię na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, pracując jednocześnie jako księgowy w Biurze Parcelacyjnym i Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy w Lublinie.

Zmobilizowany w 1939 r. został wzięty do niewoli w Łucku. Przeszedł obóz w Nowogrodzie Wołyńskim oraz Zaporozju. Ostatecznie wylądował na Syberii w republice Komi i pracował tam przy budowie kolei. Amnestionowany po wybuchu wojny rosyjsko-niemieckiej wstąpił do organizowanego Wojska Polskiego. W 1942 r. ukończył Szkołę Podchorążych Artylerii w Kara-Su. Z nominacją na podporucznika przez Palestynę i Afrykę trafił do Włoch i brał udział w walkach o Monte Cassino.

W 1946 r. ewakuowany został do Szkocji. Repatriował się w 1947 r. Pracował w Warszawie, a od 1949 r. w Lublinie w księgowości. Na studiach zaocznych uzyskał tytuł technika melioracji i podjął pracę w Oddziale Lubelskim Centralnego Biura Studiów i Projektowania Melioracji.

Zmarł 27.07.1990 r. w Lublinie.

Gabriel RZĄCZYŃSKI (1664-1737)

jezuita, pedagog, przyrodnik i geograf

Urodził się 06.07.1664 r. na Podlasiu. Do zakonu jezuitów wstąpił w 1682 r. Nowicjat odbył w Krakowie, a seminarium nauczycielskie ukończył w Kolegium Jezuickim w Lublinie, gdzie również później wykładał. Studiował również logikę, fizykę, matematykę oraz teologię. Święcenia kapłańskie uzyskał w 1695 r. Związany był nadal ze szkolnictwem jezuickim w Toruniu, Poznaniu, Lublinie, Łucku, Sandomierzu, Lwowie i Gdańsku. W 1671 r. został mianowany rektorem Kolegium w Ostrogu. W 1724 r. przeniósł się do Gdańska, pełniąc w Kolegium na Starych Szkotach obowiązki ojca duchownego Kolegium i doradcy rektora.

Był autorem dzieła swego życia, przygotowywanego przez 30 lat a wydanego w 1721 r.: „Historia naturalis euiosa Regni Poloniae”. W 1736 r. wydał w Gdańsku: „Auctarium historiae naturalis”, poświęconej geografii, botanice, zoologii i antropologii. Dzieła te służyły jako podręczniki w szkolnictwie jezuickim i pijarskim. Ocenione zostały wysoko przez Komisję Edukacji Narodowej.

Zmarł 12.11.1737 r. w Gdańsku.

Antoni RZĄD (1865-1940)

Lekarz, działacz spółdzielczy i społeczno-polityczny

Urodził się 11.06.1865 r. w Gałęzowie w woj. Lubelskim. O własnych siłach ukończył (1887 r.) lubelskie Gimnazjum Męskie, a w 1892 r. studia medyczne w Warszawie. W Berlinie specjalizował się w pediatrii. Działał w nielegalnych kółkach akademickich, upowszechniających oświatę wśród chłopów. Był członkiem Związku Młodzieży Polskiej „Zet”. Praktykę lekarską rozpoczął w 1893 r. w Krasnymstawie, skąd przeniósł się do Łodzi. Publikował liczne prace na tematy medyczne. W roku 1905 został zmobilizowany i jako lekarz wojskowy przebywał na Krymie. Od 1900 r. był członkiem Ligi Narodowej. W 1906 r. był posłem do I Dumy Państwowej, w 1907 r. – do III Dumy. Był jednym z inicjatorów utworzenia w 1910 r. Banku Towarzystw Spółdzielczych. Zrzekł się wówczas mandatu poselskiego, przeniósł do Warszawy i zaprzestał praktyki lekarskiej. W okresie wojny światowej, w latach 1915-1916 był członkiem Zarządu Wydziału Oświecenia w Komitecie Obywatelskim m. Warszawy. W 1919 r. był posłem na Sejm. Podczas wojny 1920 r. brał udział w organizowaniu armii ochotniczej.

Zmarł 01.07.1940 r. w Warszawie.

Adam RZAŻEWSKI (1844 – 1885)

historyk literatury i publicysta

Urodził się 03.11.1844 r. w Cieleśnicy na Podlasiu. W 1862 r. ukończył Gimnazjum Lubelskie. Do roku 1869 studiował historię i filozofię w Warszawskiej Szkole Głównej. Osiadł następnie na wsi i zajął się gospodarstwem.

Zmuszony do wyjazdu zagranicę przebywał w Paryżu i pod pseudonimem Aër prowadził działalność literacką jako krytyk studiów literackich oraz korespondent i współpracownik różnych pism polskich. Autor wielu rozpraw, powieści, nowel i poematów.

Zmarł 08.11.1885 r. w Paryżu.

Leon RZECZNIOWSKI (1818 - 1887)

pedagog, działacz niepodległościowy, sybirak

Urodził się 20.04.1818 r. w Łaszczowie, w pow. tomaszowskim. Uczył się początkowo w Szczebrzeszynie, a następnie w Gimnazjum Wojewódzkim w Lublinie, które ukończył w 1838 r. W latach 1838-1844 studiował na Uniwersytecie Moskiewskim, po czym został nauczycielem historii i geografii w szkole powiatowej w Rawie Mazowieckiej. Tam wstąpił do tajnego związku patriotycznego „Organizacja 1848 r.” Stanął na czele obwodu rawskiego tej organizacji. Po jej zdekonspirowaniu został aresztowany i osadzony w Cytadeli Warszawskiej. W 1951 r. został skazany na 4 lata ciężkich robót na Syberii, pozbawienie praw i konfiskatę mienia. Pod koniec 1854 r. ukazem carskim został zwolniony z robót lecz przeniesiony na osiedlenie do guberni tobolskiej. W Jelatorowsku przebywał pod nadzorem policyjnym, będąc zatrudnionym w Zarządzie Guberni Tobolskiej. W 1856 r. pozwolono mu na powrót do Kraju. Przebywał w Tarnogrodzie, następnie w Lublinie i Rawie Mazowieckiej, po czym za zgodą namiestnika objął posadę nauczyciela historii i geografii w Łomży. Po 1863 r. przeniósł się do gimnazjum w Piotrkowie Trybunańskim, gdzie uczył łaciny, greki oraz historii. Efektem pobytu w Łomży i Piotrkowie oraz zainteresowań historycznych były jego dwie prace: „Dawna i teraźniejsza Łomża” (1861) oraz „Opis Piotrkowa” (1871).

Zmarł w sierpniu 1887 r. w Piotrkowie.